

179.9

๓563ก

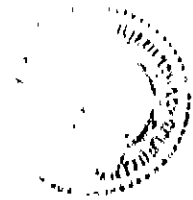
๘.3

การเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
ที่มีต่อการพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ปริญญาณิพนธ์

ของ

บุญเลิศ พูนสุขใจ

14 ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๕๖

การเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
ที่มีต่อการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

บทคัดย่อ
ของ
บุญเลิศ พูนสุขโข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ที่มีต่อการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอกุฑมณฑล จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2540 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอกุฑมณฑล จังหวัดนครปฐมที่มีการพึ่งตนเองทางการเรียน ไม่ต่ำกว่า เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 50 ลงมาจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม แบบแผนการทดลองของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกพฤติกรรมคือ แบบบันทึกพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ วิธีการของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks test) และแมนวิทนีย์ (The Mann - Whitney U test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลมีพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มมีพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มมีพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนเพิ่มขึ้น ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A COMPARISON OF THE EFFECT OF INDIVIDUAL AND GROUP
CONTINGENCY ON SELF - RELIANCE IN LEARNING OF PARTHOM
SUKSA VI STUDENTS OF WAT SUVANNARUM SCHOOL IN KING
AMPHOE PUTTAMONTON CHANGWAT NAKHON PATHOM

AN ABSTRACT

BY

BOONLERT POONSUKKO

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of Education
degree in Educational Psychology at Srinakharinwirot University

May 1997

The purpose of the experimental research was to compare the effect of individual and group contingency on self - reliance in learning of Prathom Suksa VI students of Wat Suvannarum school in Khing Amphoe Puttamonthon Changwat Nakhon Pathom in the Academic year 1996. The subjects of sixteen students were randomly selected from students whose self - reliance in learning behaviors were lower than the percentile rank of 50 then the subjects were randomly divided into an experimental group I and an experimental group II each group was consisted of eight students. The ABA reversal design was a research design. Time sampling behavior sheet was used for data recording. The data were analyzed by the Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test and the Mann - Whitney U Test. The results were as follows :

1. The classroom self - reliance in learning behaviors of students of the experimental group I significantly increased after being exposed to individual Contingency at .01 level
2. The classroom self - reliance in learning behaviors of students of the experimental group II significantly increased after being exposed to the group contingency at .01 level.
3. There was no significantly difference of the self - reliance in learning behaviors between the students who were exposed to individual Contingency and the other who were exposed to the group contingency

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ.พรหมธิดา แสนคำเครือ)

ทศพร ทองภักดี
..... กรรมการ
(อ.ทัศนาศ ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

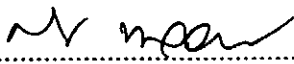

..... ประธาน
(ผศ.พรหมธิดา แสนคำเครือ)

ทศพร ทองภักดี
..... กรรมการ
(อ.ทัศนาศ ทองภักดี)

อ.วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ยุวดี เทียรชมประสิทธิ์)

อ.วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 11 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ทัศนาก ทองภักดี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ ข้อคิด ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสตนนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุวดี เทียรหมประสิทธิ์ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุนทร มีนาทุ่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสุวรรณาราม ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ศิริพร สวัสดิกิจ และอาจารย์บรรจบ มลิตทอง ตลอดจนคณาจารย์โรงเรียนวัดสุวรรณารามทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณารามที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณนัยนา นิยมโชค ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผลความคิดจากการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่และพี่ ๆ ที่เป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้ความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

บุญเลิศ พูนสุขใจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข	13
งานวิจัยในต่างประเทศ	13
งานวิจัยในประเทศ	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังตนเอง	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟังตนเอง	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังตนเอง	22
งานวิจัยในต่างประเทศ	22
งานวิจัยในประเทศ	22
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	24
ประชากร	24
กลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า	25
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	25

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	24
	การเตรียมการก่อนการทดลอง	28
	ขั้นตอนในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม	29
	การดำเนินการทดลอง	31
	วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	33
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและศึกษาค้นคว้า	36
	สัญลักษณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปรผล	36
	ผลการศึกษาค้นคว้า	37
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
	บทย่อ	43
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	43
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	43
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	44
	การดำเนินการทดลอง	44
	การวิเคราะห์ข้อมูล	45
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	46
	อภิปรายผล	46
	ข้อเสนอแนะ	49

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	57
ประวัติย่อของผู้วิจัย	112

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลอง ที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ก่อนการทดลอง 37
2	เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลก่อนและหลัง การทดลอง 38
3	เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มก่อนและหลัง การทดลอง 39
4	เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของ นักเรียนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับ การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวาง เงื่อนไขเป็นกลุ่ม 40
5	แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน เป็นรายบุคคลในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับ การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ 41
6	แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน เป็นรายบุคคลในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็น รายบุคคล ตลอด 3 ระยะ..... 90
7	แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน เป็นรายบุคคลในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ตลอด 3 ระยะ 91
8	แสดงคะแนนพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มก่อนการทดลอง 92

- 9 แสดงคะแนนพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการทดลอง 93
- 10 แสดงคะแนนพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง 94
- 11 แสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนก่อนและหลัง
การทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็น
รายบุคคลและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม 95

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง	31
2	มัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกำพึงตนเองทางการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและกลุ่ม ทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มตลอด 3 ระยะ	41
3	ความถี่ของพฤติกรรมกำพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน คนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ	96
4	ความถี่ของพฤติกรรมกำพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน คนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ	97
5	ความถี่ของพฤติกรรมกำพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน คนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ	98
6	ความถี่ของพฤติกรรมกำพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน คนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ	99
7	ความถี่ของพฤติกรรมกำพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน คนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ	100
8	ความถี่ของพฤติกรรมกำพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน คนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ	101
9	ความถี่ของพฤติกรรมกำพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน คนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ	102

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

โรงเรียน เป็นสถาบันสำคัญในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเข้าใจชีวิตสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งทางวัฒนธรรมและทางสังคมผู้เรียนจะต้องรู้จักเผชิญปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้ โดยอาศัยสติปัญญา ความรู้ ประสบการณ์และคุณธรรม เพื่อสร้างสรรพัฒนาชีวิตของตนเอง ครอบครัวยุค สังคมให้เจริญก้าวหน้า (กรมวิชาการ. 2534 : 21) เพราะในอนาคตผู้เรียนจะต้องออกไปเผชิญชีวิตด้วยตนเองและต้องสามารถพึ่งตนเองได้ ฉะนั้นผู้ให้การศึกษาทั้งหลายจึงควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการฝึกฝนตนเอง ให้เป็นตัวของตัวเอง สามารถพึ่งตนเองได้ (กรมวิชาการ. 2534 : 27) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) ที่กล่าวว่าจะมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยเน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรม ปัญญาและมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ ตลอดจนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งตนเองและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 31) และกรมศานากระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 1) ยังได้กำหนดให้การพึ่งตนเองเป็นคุณลักษณะ 1 ใน 10 ของคนไทยที่มีความจำเป็นต้องปลูกฝังให้ถึงพร้อมในสถานการณ์ปัจจุบัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ซึ่งให้เห็นว่า การพึ่งตนเองเป็นคุณลักษณะจำเป็นประการหนึ่งที่ต้องปลูกฝัง เพราะการพยายามพึ่งตนเองจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เกิดนิสัยมานะเพียรพยายาม ซึ่งจะเป็แนวทางให้การทำงานได้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2515 : 17) แต่ในสภาพปัจจุบันพบว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็กขาดการปลูกฝังในเรื่องการให้เด็กได้รู้จักการพึ่งตนเอง เพราะพ่อแม่ มักจะสงสารมีความเป็นห่วงเด็กมากเกินไป และมักจะทำอะไรให้ทุกอย่าง แม้ว่าเด็กจะโตพอที่จะช่วยเหลือตัวเองได้แล้ว (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2524 : 65) และพื้นฐานการเลี้ยงดูแบบสังคมไทย ไม่เน้นการฝึกให้พึ่งตนเอง มักจะเน้นการพึ่งพิงผู้ใหญ่ จึงมีส่วนทำให้เยาวชนไทยขาดคุณสมบัติดังกล่าว (วีรยุทธ วิเชียรโชติ. 2526 : 11)

ดังนั้น เราควรปลูกฝังคุณลักษณะการพึ่งตนเองให้แก่เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ (2526 : 4) ที่กล่าวว่าวัยที่เหมาะสมในการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยต่าง ๆ ใด้ง่ายนั้น เราควรเริ่มต้นที่วัยเด็ก และ โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่สมควรจะปลูกฝัง และส่งเสริมลักษณะการพึ่งตนเองให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

จากประสบการณ์ การสอนในระดับประถมศึกษาของผู้วิจัย และผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นและครูผู้สอนประจำวิชาต่าง ๆ จำนวน 9 คน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน วัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่านักเรียนร้อยละ 60 มีปัญหาด้านการเรียน และผู้วิจัยได้ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 46 คน มีปัญหาด้านการเรียนจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 39.57 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 43 คน มีปัญหาด้านการเรียน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 51.16 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 42 คน มีปัญหาด้านการเรียนจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ไปสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย วิชาเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต วิชาการงานพื้นฐานอาชีพและวิชาภาษาอังกฤษ พบว่าในการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ นักเรียนร้อยละ 70 มีการพึ่งตนเองทางการเรียนน้อยได้แก่ ¹⁸⁴ไม่ซักถามบทเรียนที่ไม่เข้าใจด้วยตนเอง ไม่ตอบคำถามและ แสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง ไม่จัดเตรียมจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนให้พร้อม/ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จตามกำหนดเวลาที่กำหนดให้ ไม่พยายามแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยตนเอง ไม่ตรวจความเรียบร้อยของผลงานก่อนส่งงาน เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาคุณลักษณะการพึ่งตนเองทางการเรียนในการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพให้กับนักเรียน เพราะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญควรที่จะปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก และจะเป็นผลดีต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ อีกด้วย

วิธีการพัฒนาการพึ่งตนเองทางการเรียน ทำได้ หลายวิธี เช่น การฝึกพฤติกรรมการแสดงออก การใช้บทบาทสมมุติ การใช้เทคนิคแม่แบบ การชี้แนะ การจำแนกและการควบคุมสิ่งเร้า การขยายวง และการวางเงื่อนไข เป็นต้น ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะนำวิธีการวางเงื่อนไข มาใช้พัฒนาพฤติกรรมการพึ่งตนเอง

ทางการเรียน โดยใช้วิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มาเปรียบเทียบกันทั้งนี้เพราะว่าการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล เป็นการให้การเสริมแรง ด้วยการวางเงื่อนไขเฉพาะคน ซึ่งจะได้รับการเสริมแรงเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำของตนเอง ผลกรรมของตนเองขึ้นอยู่กับตนเอง ไม่ได้ขึ้นกับกลุ่ม (Millerson and Leslic. 1979 : 441) จากการศึกษาของ เสมอใจ ชันจิต (2533 : 38 - 40) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับเงื่อนไขการเสริมแรงทางบวกเป็นรายบุคคลมี พฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และจากการศึกษาของ วันทนา กิ่งจงเจริญสุข (2525 : 43) พบว่า การเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

ส่วนการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (Group Contingency) คือวิธีการปรับพฤติกรรม โดย กำหนดเงื่อนไขการเสริมแรงต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ของบุคคลใดบุคคล หนึ่ง หรือของกลุ่มบุคคลนั้นทั้งกลุ่ม โดยที่กลุ่มบุคคลนั้นทั้งกลุ่มจะได้รับการเสริมแรง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือบุคคลทั้งกลุ่มนั้นแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 100) จากการศึกษาของบุญมา เวียงคำ (2538 : 53 - 54) พบว่าการวาง เงื่อนไขเป็นกลุ่มสามารถเพิ่มพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 เพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีวรา วรงค์ทอง (2536 : 51) พบว่า การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มสามารถทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวินัยในห้อง เรียนเพิ่มขึ้น และจากการศึกษาของ อัมพร ทศนานุตรียะ (2536 : 49 - 50) พบว่า การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงมี พฤติกรรม การมีส่วนร่วม ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไข เป็นกลุ่มโดยครูเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การเสริมแรง ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็น รายบุคคลกับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ว่าวิธีใดจะสามารถพัฒนาการพึงตนเองทางด้ว นการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ได้ดีกว่ากัน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล
2. เพื่อเปรียบเทียบการพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
3. เพื่อเปรียบเทียบการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล
2. นักเรียนมีการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
3. นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับนักเรียน ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางต่อครูที่มีความรู้และความชำนาญในการวางเงื่อนไขได้นำวิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนน้อยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2539 ที่มีการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 ลงมา จำนวน 21 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา

2539 ที่มีภารกิจตนเองทางด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 ลงมาจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน .

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีพัฒนาการพึ่งตนเองทางด้านการเรียน แบ่งออกเป็น 2 วิธี

3.1.1 การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล

3.1.2 การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การพึ่งตนเองทางด้านการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพึ่งตนเองทางด้านการเรียนหมายถึงการแสดงออกของนักเรียนในด้านการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในชั้นเรียน โดยใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง และการพยายามแก้ไขปัญหาการเรียนด้วยตนเองอย่างเต็มที่จนไม่สามารถกระทำได้จึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการพึ่งตนเองออกเป็น 2 ด้านดังนี้

1.1 การพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ในขณะที่ครูสอนได้แก่

1.1.1 การซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนที่ไม่เข้าใจด้วยตนเอง

1.1.2 การตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียนด้วยตนเอง

1.1.3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนด้วยตนเอง

1.2 การพึ่งตนเองทางด้านการเรียนในขณะที่ครูให้ทำงานและร่วมกิจกรรม

ที่ครูกำหนด ได้แก่

1.2.1 การทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองให้เสร็จทันตาม เวลาที่กำหนดให้

กำหนดให้

1.2.2 การทำงานด้วยตนเองอย่างเต็มที่จนไม่สามารถกระทำได้จึงขอ

ความช่วยเหลือจากผู้อื่น

1.2.3 การตรวจความเรียบร้อยของผลงานก่อนส่งงานทุกครั้ง

1.2.4 การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผลงานตามข้อเสนอแนะของ

ครูผู้สอนด้วยตนเอง

2. การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการพัฒนาการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน โดยครูเป็นผู้วางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและกำหนดเกณฑ์การเสริมแรงกับนักเรียนทุกคน นักเรียนแต่ละคนจะได้รับการเสริมแรงตามจำนวนพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของตนเอง ในการให้การเสริมแรงนั้นผู้วิจัยจะให้แรงเสริมแก่นักเรียนในช่วงพักกลางวันของวันที่ทำการทดลอง การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยและนักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย คือการพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ได้แก่พฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนในขณะที่ครูสอนและพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนในขณะที่ครูให้ทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดให้

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบสำรวจตัวเสริมแรงเป็นรายบุคคลเพื่อใช้แลกเปลี่ยนตัวเสริมแรง เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไข

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ในขณะที่เรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกตค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงจะให้การเสริมแรงแก่นักเรียน โดยครูเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงและจะเสริมแรงตามจำนวนพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนแต่ละคน โดยมีเกณฑ์การเสริมแรงดังนี้

(1) นักเรียนแสดงพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม 1 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 4

(2) นักเรียนแสดงพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม 2 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 3

(3) นักเรียนแสดงพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม 3 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 2

(4) นักเรียนแสดงพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม 4 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 1

การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

3. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม หมายถึง วิธีการพัฒนาการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน โดยครูเป็นผู้วางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและกำหนดเกณฑ์การเสริมแรงกับนักเรียนทุกคนในกลุ่ม นักเรียนทุกคนในกลุ่มจะได้รับการเสริมแรงภายหลังที่ผู้วิจัยสุ่มรายชื่อของนักเรียนคนใดคนหนึ่งขึ้นมา จำนวนพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนคนที่ถูกสุ่มขึ้นมา นั้น จะใช้เป็นเกณฑ์การเสริมแรงแก่นักเรียนทุกคนในกลุ่ม ในการให้การเสริมแรงนั้นผู้วิจัยจะให้แรงเสริมแก่นักเรียนในช่วงพักกลางวันของวันที่ทำการทดลอง การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยและนักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย คือ การพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนในขณะที่ครูสอน และพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนในขณะที่ครูให้ทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดให้

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนในกลุ่ม คอบแบบสำรวจตัวเสริมแรง เพื่อให้แลกเปลี่ยนตัวเสริมแรงเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไข

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนในขณะที่เรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกต กำหนดตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงจะให้การเสริมแรงแก่นักเรียน โดยผู้วิจัยสุ่มรายชื่อของนักเรียนคนใดคนหนึ่งขึ้นมา และคนที่ถูกสุ่มขึ้นมาจะใช้เป็นเกณฑ์การเสริมแรงแก่นักเรียนทุกคนในกลุ่ม โดยมีเกณฑ์การเสริมแรงดังนี้

(1) นักเรียนแสดงพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น จากเดิม 1 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 4

(2) นักเรียนแสดงพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น จากเดิม 2 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 3

(3) นักเรียนแสดงพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น จากเดิม 3 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 2

(4) นักเรียนแสดงพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น จากเดิม 4 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 1

การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม
 - 1.1.1 ความหมายของการปรับพฤติกรรม
 - 1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังตนเอง
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟังตนเอง
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังตนเอง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม

1.1.1 ความหมายของการปรับพฤติกรรม

การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หมายถึงการประยุกต์หลักการพฤติกรรม-หรือหลักการเรียนรู้ เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรม โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า พฤติกรรมปกติและอปกติ พัฒนามาจากหลักการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงแก้ไข พฤติกรรม สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยหลักการเรียนรู้เช่นเดียวกัน (ประเทือง ภูมิภัทราคม. 2535 : 37)

การปรับพฤติกรรม เป็นการประยุกต์หลักพฤติกรรมโดยใช้เทคนิคหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีประสมประสานกัน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนสร้างสรรค์และเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 ; 179)

โวลเป (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2536 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Wolpe. 1969) กล่าวว่า การปรับพฤติกรรมเป็นการใช้ผลที่ได้จากการทดลองหลักของการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เหมาะสมให้เหมาะสมขึ้น ส่วน โอ แลร์ และ วิลสัน (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2536 : 2 ; อ้างอิงมาจาก O'Learys and Wilson. 1987) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้และข้อค้นพบจากจิตวิทยาการทดลอง เพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์

จากความหมายของการปรับพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรมหมายถึง การประยุกต์หลักพฤติกรรม หรือหลักการเรียนรู้ เพื่อให้บุคคลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ลักษณะของการปรับพฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2536 : 9 - 10) แบ่งออกเป็น 7 ลักษณะ คือ

1. มุ่งที่พฤติกรรมโดยตรง โดยที่พฤติกรรมนั้นจะต้องสังเกตเห็นได้ และวัดได้ตรงกัน ซึ่งพฤติกรรมในที่นี้ หมายถึงสิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออก ตอบสนองหรือได้ตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ โดยสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยินได้ นับได้อีกทั้งวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัยว่าการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นเป็นภายในหรือภายนอกก็ตาม เช่น การร้องไห้ การกิน การคิด การเดินของชีพจร การอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. ไม่ใช่คำที่เป็นการตีตรา เช่น คำว่า ก้าวร้าว ฉลาด ใจ ขี้เกียจ เกเร เพราะคำตีตราเหล่านี้มักจะเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ๆ ที่รวมพฤติกรรมหลาย ๆ ลักษณะเข้าด้วยกัน ทำให้ไม่ชัดเจนแก่การสังเกตให้ตรงกัน นอกจากนี้บุคคลที่ถูกตีตรา อาจพยายามทำตนให้มีลักษณะเหมือนที่ตีตราด้วย

3. พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติหรือไม่ปกติก็ตาม ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ในอดีตทั้งสิ้น ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้

4. การปรับพฤติกรรมจะเน้นที่สภาพ และเวลาในปัจจุบันเท่านั้น แม้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในอดีตก็ตามแต่เงื่อนไขสิ่งเร้าและผลกรรมในสภาพปัจจุบัน เป็นตัวกำหนดว่าพฤติกรรมที่เรียนรู้ในอดีตนั้น จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือลดลง ดังนั้นถ้าสามารถวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งเร้าและผลกรรมที่ทำให้พฤติกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้น

บ่อยครั้ง หรือลดลงในสภาพปัจจุบัน ก็สามารทำให้ปรับสิ่งเร้าและผลกรรมนั้นได้เหมาะสมยิ่งขึ้น จะทำให้พฤติกรรมดังกล่าวนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

5. การปรับพฤติกรรมจะเน้นวิธีการทางบวก มากกว่าจะใช้วิธีการลงโทษ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมจะเน้นที่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการทางบวก เพื่อสนับสนุนให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น วิธีการทางบวกเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพอีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่าการใช้วิธีการลงโทษอีกด้วย

6. วิธีการปรับพฤติกรรมนั้น สามารถใช้ได้เหมาะสมตามลักษณะปัญหาของแต่ละบุคคล เนื่องจากมีความเชื่อว่าบุคคลแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน วิธีหนึ่งอาจจะใช้ได้ผลกับคน ๆ หนึ่ง แต่อาจจะใช้ไม่ได้ผลกับคนอื่นอีกหลาย ๆ คน

7. วิธีการปรับพฤติกรรม เป็นวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่ามีประสิทธิภาพ และได้ผล โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

หลักการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการปรับพฤติกรรม (มองพรหม เกิดพิทักษ์.

2536 : 12 - 21) มี 3 แบบ คือ

1. การเรียนรู้เงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning)
2. การเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning)
3. การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning)

1. การเรียนรู้เงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) หมายถึง กระบวนการที่สิ่งเร้าใหม่ซึ่งแต่เดิมมีสภาพเป็นกลาง เมื่อนำมาเสนอควบคู่กับสิ่งเร้าที่ไม่มีเงื่อนไขซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง โดยที่ช่วงระยะเวลาการเสนอสิ่งเร้าที่มีสภาพเป็นกลางกับสิ่งเร้าที่ไม่มีเงื่อนไขใกล้เคียงกันมากที่สุด สิ่งเร้าที่มีสภาพเป็นกลางจะมีพลังที่จะเร้าให้เกิดการตอบสนองได้ และการตอบสนองนี้จะมีลักษณะเช่นเดียวกับการตอบสนองอย่างไม่มีเงื่อนไขที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ไม่มีเงื่อนไขนั้น

2. การเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning) หมายถึง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อมและผลกรรม ถ้าผลกรรมนั้นทำให้บุคคลไม่พอใจเป็นผลกรรมทางลบ แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นจะลดลงเงื่อนไขผลกรรมนี้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เงื่อนไขเสริมแรงที่หมายถึง เงื่อนไขของการให้

ผลกรรมที่อินทรีย์พอใจ และเงื่อนไขการลงโทษซึ่งหมายถึง เงื่อนไขของการให้ผลกรรมที่อินทรีย์ไม่พอใจ

3. การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) หมายถึง การเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น ในการบำบัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สามารถจัดให้เกิดขึ้นได้โดยจัดสถานการณ์ ให้เกิดการเรียนรู้โดยอาศัยตัวแบบ

สำหรับการปรับพฤติกรรมในสภาพการเรียนการสอน และปรับพฤติกรรมเป็นกลุ่ม มักจะใช้หลักของการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมเป็นส่วนใหญ่

1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข

ความหมายของการวางเงื่อนไข

การวางเงื่อนไข เป็นเทคนิคหรือวิธีปรับพฤติกรรมวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การวางเงื่อนไขที่ควรใช้ในการเพิ่มพฤติกรรมได้แก่ การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล (Individual Contingency) เป็นการให้การเสริมแรงด้วยการวางเงื่อนไขเฉพาะคนซึ่งจะได้รับการเสริมแรงอันเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำของตนเอง ผลกรรมของตนเองขึ้นกับตนเองไม่ได้ขึ้นกับกลุ่ม (Millerson and Leslie. 1979 : 441)

การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (Group Contingency) คือวิธีปรับพฤติกรรมโดยกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรงต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือ ของกลุ่มบุคคลนั้นทั้งกลุ่ม โดยที่กลุ่มบุคคลนั้นทั้งกลุ่มจะได้รับการเสริมแรงอันเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือบุคคลทั้งกลุ่มนั้นแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 100)

ลักษณะของการวางเงื่อนไข

ลักษณะของการวางเงื่อนไขผลกรรมการเสริมแรง แคชดิน (Kazdin .1975 : 140 -146) กล่าวว่า การวางเงื่อนไขผลกรรมการเสริมแรงสามารถทำได้ 3 ลักษณะคือ

1. การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล (Individualized Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขซึ่งมีเกณฑ์การเสริมแรงหรือผลกรรมเฉพาะที่สร้างขึ้นสำหรับบุคคลใดบุคคล

หนึ่ง ถ้ามีหลายคนใน โปรแกรมจะต้องสร้างเงื่อนไขเฉพาะแต่ละคน เงื่อนไขอาจจะต่างกันที่พฤติกรรม หรือเกณฑ์การให้ตัวเสริมแรงหรืออาจจะเป็นความแตกต่างระหว่างตัวเสริมแรงแลกเปลี่ยนที่ให้เฉพาะบุคคลที่ได้รับ

ข้อดีของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล คือ เป็นการจัดโปรแกรมเฉพาะบุคคล ทำให้ได้พิจารณาลักษณะการกระทำของแต่ละบุคคล แต่ถ้าผู้จัดโปรแกรมมีจำนวนน้อยและผู้รับจำนวนมากการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลก็ไม่เหมาะสม เพราะผู้จัดโปรแกรมไม่สามารถควบคุมได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง

2. การวางเงื่อนไขมาตรฐาน (Standardized Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขที่ประยุกต์ใช้กับหลาย ๆ บุคคลใน โปรแกรมหนึ่ง ซึ่งมีเกณฑ์การเสริมแรงเหมือนกันในแต่ละบุคคลแต่ใช้ในสถานการณ์กลุ่ม การวางเงื่อนไขในลักษณะนี้จะชี้เฉพาะว่าจะให้ตัวเสริมแรงอันดับที่เท่าใด เมื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดมีพฤติกรรมเป้าหมายถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เช่น จะได้รับตัวเสริมแรงอันดับที่ 1 เมื่อทำการบ้านเสร็จและทำตามคำสั่งในชั้นเรียน

ข้อดีของการวางเงื่อนไขมาตรฐาน คือ ใช้ได้ง่ายในสถานการณ์ที่มีจำนวนผู้จัดโปรแกรมน้อยแต่ผู้รับมีจำนวนมาก เพราะเกณฑ์การเสริมแรงไม่แตกต่างกัน และตัวเสริมแรงที่ได้รับก็ไม่แตกต่างกัน

3. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (Group Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขที่กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงกับทุกคนในกลุ่มเท่ากัน อันเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำของกลุ่มทั้งหมดโดยพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลทั้งหมดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การวางเงื่อนไขประเภทนี้ทำได้หลายลักษณะ เช่นการวางเงื่อนไขโดยผลกรรมของกลุ่มขึ้นอยู่กับการกระทำของกลุ่มทั้งหมด ผลกรรมของกลุ่มขึ้นอยู่กับการกระทำของแต่ละบุคคล หรือผลกรรมของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับการกระทำรวมกันของกลุ่มหรือค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Kazdin. 1977 : 60 - 62)

ซมิทท์ และอุลริช (ม่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 94 - 95 ; อ้างอิงมาจาก Schmidt and Ulrich. 1969 : 191 - 197) ได้เสนอวิธีการใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มไว้ 2 วิธีคือ

1. โดยการวางเงื่อนไขการเสริมแรงต่อความร่วมมือกับภายในกลุ่ม ตัวอย่างเช่นครูต้องการปรับพฤติกรรมการเล่นหรือหยอกล้อและไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนทั้งชั้น

ครูอาจจะตั้งเงื่อนไขและบอกกับนักเรียนทั้งชั้นว่า “ถ้านักเรียนไม่เล่นหรือไม่หยอกล้อกัน ในชั้นเรียนและตั้งใจเรียนครูจะให้เวลาว่าง 10 นาที ก่อนเลิกเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่นักเรียนชอบเช่น เล่นเกม วาดรูป อ่านหนังสือการ์ตูน ฯลฯ แต่ถ้ามีนักเรียนคนใดเล่นกับเพื่อนหรือหยอกล้อเพื่อนครูจะหักเวลาออกครั้งละ 1 นาที” เพราะฉะนั้น ทุกครั้งที่ มีนักเรียนทั้งห้องพยายามคุมกันเอง ซึ่งจะ ช่วยเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์และขณะเดียวกันก็ช่วยลดความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2. โดยการวางเงื่อนไขเป็นการเสริมแรงกับนักเรียนทั้งชั้นเรียน ต่อการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ในชั้นเรียนนั้น ตัวอย่างเช่น ครูต้องการปรับพฤติกรรมเด็กหญิงแดงให้พูดคุยกับเพื่อน ๆ น้อยลงและทำการบ้านให้มากขึ้น ครูจึงตั้งเงื่อนไขและบอกนักเรียนทั้งชั้นว่า “นักเรียนทุกคนจะได้ไปทำกิจกรรมที่นักเรียนชอบ ถ้าเด็กหญิงแดงสามารถทำการบ้านเสร็จภายใน 30 นาที” ภายหลัง ที่นักเรียนทราบเงื่อนไขของครู นักเรียนในชั้นก็จะไม่คุยกับเด็กหญิงแดง และอาจช่วยอธิบายการบ้านให้เด็กหญิงแดง เมื่อเด็กหญิงแดงมีข้อสงสัย

ข้อดีของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

1. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มจะช่วยเพิ่มความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายที่พึงประสงค์ และสามารถใช้ได้กับพฤติกรรมแทบทุกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสภาพการเรียนการสอน (มองพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 100)

2. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เป็นการฝึกให้บุคคลตอบสนองต่อกลุ่ม และฝึกการรับผิดชอบต่อผู้อื่น เพราะ ในชีวิตประจำวันมีพฤติกรรมจำนวนมากที่เป็นมาตรฐานของกลุ่มซึ่งจะรับผิดชอบร่วมกัน นอกจากนี้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทำให้บุคคลเรียนรู้ผลของการกระทำของตนที่มีต่อกลุ่ม (Kazdin. 1975 : 63)

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในต่างประเทศได้มีผู้นำเอาการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มไปใช้ปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือลดความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังเช่น

ซมิทท์ และอุลริค (Schmidt and Ulrich. 1969 : 171 - 179) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มเพื่อลดระดับความดังของเสียงในชั้นเรียนของนักเรียนเกรด 4 จำนวน 29 คน เป็นชาย 14 คน หญิง 15 คน โดยใช้เครื่องวัดระดับเสียง (มีหน่วยวัดเป็นเดซิเบล) โดยกำหนดเงื่อนไขกับนักเรียนว่า ในทุก ๆ 10 นาที ถ้านักเรียนทั้งชั้น ไม่ส่งเสียงดังเกินระดับที่ตั้งไว้ (มีสัญญาณบอกเวลาเมื่อทำการทดลองครบ 10 นาที) นักเรียนทุกคนจะได้รับสิทธิพิเศษคือ สามารถใช้เวลา 2 นาที ลูกจากที่นั่ง เพลิดเพลินหรือพูดคุยกับเพื่อนในชั้นเรียน ต่อจากนั้นก็เริ่มต้นนับเวลาในการทดลองใหม่ ถ้านักเรียนส่งเสียงดังเกินระดับ จะมีเสียงนกหวีดเป็นสัญญาณบอกแล้ว นักเรียนทั้งชั้นก็จะต้องเริ่มต้นนับเวลาของการไม่ส่งเสียงดังเกินระดับตั้งแต่ 1 นาทีใหม่ไปจนครบ 10 นาที จึงจะได้รับสิทธิเป็นเวลา 2 นาที เพื่อทำกิจกรรมดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มสามารถลดระดับความดังของเสียงของนักเรียนในชั้นเรียนลงได้

แดรบแมน และคนอื่น ๆ (Drabman and others. 1974 : 93 - 101) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขด้วยเบียร์รถกร เพื่อปรับพฤติกรรมก่อนนอนของเด็กเกรด 1 จำนวน 23 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้รับการวางเงื่อนไข 4 แบบ โดยการสับเปลี่ยนเงื่อนไขแต่ละช่วงคือ 1) ให้การเสริมแรงโดยการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล 2) ให้การเสริมแรงโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม โดยดูจากพฤติกรรมของเด็กที่ก่อนนอนมากที่สุด 3) ให้การเสริมแรงโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม โดยดูจากพฤติกรรมเด็กที่ก่อนนอนน้อยที่สุด และ 4) ให้การเสริมแรงโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม โดยดูจากพฤติกรรมของเด็กที่ถูกสุ่มขึ้นมา ซึ่งจำนวนคะแนนที่ได้รับสามารถนำมาแลกเปลี่ยนเวลาว่างได้ คือคะแนน 1 คะแนน ต่อเวลาว่าง 1 นาที ผลปรากฏว่าการวางเงื่อนไขทั้ง 4 แบบ มีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมก่อนนอนของเด็ก และให้ผลไม่แตกต่างกัน

ฟิชเบน และวอซิก (Fishbein and Wasik. 1981 : 89 - 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการลดพฤติกรรมที่ก่อความวุ่นวายของนักเรียนในระหว่างชั่วโมงการใช้ห้องสมุดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 25 คน โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการเสริมแรงทางบวกโดยให้นักเรียนทำงานที่ชอบ เช่น อ่านหนังสือ วาดรูป เป็นต้น ในช่วงเวลาว่างในตอนบ่ายเป็นเวลา 10 นาที โดยมีเงื่อนไขว่าตลอดชั่วโมงการใช้ห้องสมุดนักเรียนจะต้องตอบคำถามต่าง ๆ ที่ครูกำหนด

ให้โดยหาคำตอบจากหนังสือในห้องสมุดและห้ามส่งเสียงอะอะหรือเล่นหยอกล้อกัน ถ้าครูเห็นใครหยอกล้อหรือส่งเสียงอะอะจะหักเวลาออกครั้งละ 1 นาที ผลการศึกษาพบว่า การใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการเสริมแรงทางบวกสามารถช่วยลดความถี่ของพฤติกรรมการก่อความวุ่นวายในระหว่างชั่วโมงการใช้ห้องสมุดของนักเรียน และขณะเดียวกันก็เพิ่มความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อีกด้วย

สเปลท์ และคนอื่น ๆ (Speltz and others. 1982 : 533 - 544) ยังได้ทดลองใช้การเสริมแรงด้วยเบี้ยยรรถกร เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 1 จำนวน 12 คน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ใช้การวางเงื่อนไขด้วยเบี้ยยรรถกร 4 แบบ คือ 1) เงื่อนไขการเสริมแรงตามผลงานของตนเอง 2) เงื่อนไขการเสริมแรงตามคะแนนเฉลี่ยของผลงานของกลุ่ม 3) เงื่อนไขการเสริมแรงตามผลงานของคนที่ได้คะแนนต่ำสุดของกลุ่มและ 4) เงื่อนไขการเสริมแรงตามผลงานของบุคคลที่ถูกสุ่มขึ้นมาจากกลุ่มโดยที่เงื่อนไขต่าง ๆ ทั้ง 4 นี้ได้ใช้หมุนเวียนสลับกันไปจนครบทั้ง 4 เงื่อนไข ใน 4 กลุ่ม ส่วนเบี้ยยรรถกรนั้นนักเรียนสามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษ กิจกรรมที่ชอบและเกมต่าง ๆ เป็นต้น ผลการทดลองพบว่า การวางเงื่อนไขทั้ง 4 แบบ สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้ผลไม่แตกต่างกันและนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สังเกตพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนโดยใช้วีดีโอเทป พบว่าการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางบวกได้มากกว่ากลุ่มอื่น

งานวิจัยในประเทศ

วันทนา กิ่งจงเจริญสุข (2525 : 43 - 44) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม กรุงเทพมหานคร 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน เป็นห้องที่นักเรียนมีพฤติกรรมก่อวุ่นในชั้นเรียนมากที่สุดตามคำรายงานของครูผู้สอน และจากการสังเกตของผู้วิจัย การวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ระยะ โดยใช้การทดลองแบบ ABB'B'B' สำหรับกลุ่มที่ 1 และแบบ AB'B'B'B' สำหรับกลุ่มที่ 2 โดยที่ A คือ ระยะเสถียร B' คือ ระยะที่ให้เสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

B คือ ระยะที่ให้การเสริมแรงเป็นรายบุคคล การทดลองทั้ง 5 ระยะ นี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ โดยระยะที่ 1 ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ระยะที่ 2 - 5 ใช้เวลาระยะละ 1 สัปดาห์ ซึ่งในแต่ละระยะ ได้มีการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมสัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 คน วันละ 30 นาที ผลการทดลองพบว่า การเสริมแรงทางบวกด้วยเบียร์รถกรโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล สามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ และให้ผลไม่แตกต่างกัน

ปราณี สถาปิตานนท์ (2528 : 30 - 38) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิวรายนุญมีรังษยศรั้ง จังหวัดนครปฐม จำนวน 32 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษเฉลี่ยตลอด 3 เทอม ที่ผ่านมาประมาณร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน กลุ่มควบคุม 16 คน การวิจัยนี้ใช้การทดลองแบบกลุ่มควบคุม - กลุ่มทดลอง ทดสอบหลังการทดลอง ทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนแบบเดียวกัน แต่กลุ่มทดลองจะได้รับการเสริมแรงด้วยเบียร์รถกรโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เมื่อคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษถึงเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการเสริมแรง หลังจากการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่สอนทั้งหมดพบว่า กลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงด้วยเบียร์รถกรโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม สามารถทำคะแนนจากแบบทดสอบได้มากกว่ากลุ่มควบคุม

สุดา เหลือววิริยกิจ (2528 : 52 - 53) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยกลุ่มเพื่อนและการสอนโดยกลุ่มเพื่อนร่วมกับการวางเงื่อนไขการเสริมแรงเป็นกลุ่มในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหัวลำโพง กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 75 คน นักเรียนในแต่ละห้องเป็นเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่าง ๆ อยู่ร่วมกัน ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้ง 3 ห้องนี้ไม่แตกต่างกัน จากนั้นจับฉลากเพื่อกำหนดกลุ่มทดลอง โดยแบ่งกลุ่มตามการแบ่งจำนวนห้องเรียน กลุ่มที่ 1 สอนโดยกลุ่มเพื่อนเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 2 สอนโดยกลุ่มเพื่อนร่วมกับการวางเงื่อนไข

ไขการเสริมแรงเป็นกลุ่ม กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม การวิจัยนี้ใช้เวลาทดลองทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ กลุ่มทดลองทั้งสองได้รับการสอน โดยกลุ่มเพื่อนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที สำหรับกลุ่มที่มีเงื่อนไขการเสริมเรานั้นใช้เบียร์รถกร กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสอนโดยกลุ่มเพื่อนและการเสริมแรงใด ๆ หลังจากสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยได้ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ากลุ่มที่มีการสอนโดยกลุ่มเพื่อนร่วมกับการวางเงื่อนไขการเสริมแรงเป็นกลุ่ม สามารถทำคะแนนจากแบบทดสอบคณิตศาสตร์ได้สูงกว่ากลุ่มที่มีการสอน โดยกลุ่มเพื่อนเพียงอย่างเดียวและกลุ่มควบคุม สำหรับกลุ่มที่มีการสอน โดยกลุ่มเพื่อนเพียงอย่างเดียวกับกลุ่มควบคุมนั้นพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันแสดงว่าการสอนโดยกลุ่มเพื่อนร่วมกับการวางเงื่อนไขการเสริมแรงเป็นกลุ่ม สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้

เสมอใจ ชื่นจิต (2533 : 47 - 50) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการเสริมแรงทางบวกเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมตั้งใจเรียนต่ำ จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนไม่แตกต่างกัน

อรนงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : 45 - 48) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อกวนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อกวนในห้องสมุด จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการควบคุมตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมก่อกวนในห้องสมุดลดลง หลังการใช้การควบคุมตนเอง และการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม แต่พฤติกรรมก่อกวนในห้องสมุดของทั้งสองกลุ่มลดลงไม่แตกต่างกัน

ศราวุฑู วงศ์ทอง (2536 : 50 - 53) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และการชี้แนะที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 โรงเรียนตระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีวินัยในห้องเรียนต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการชี้แนะ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการชี้แนะ แต่พฤติกรรมการมีวินัยในห้องของทั้งสองกลุ่ม เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

บุญมา เวียงคำ (2538 : 53 - 56) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มกับการใช้หลักฟรีแมคที่มีต่อพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเทิน จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการพูดที่ไม่เหมาะสม จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้หลักฟรีแมค ผลการทดลองพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และการใช้หลักฟรีแมค แต่พฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมของนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้หลักฟรีแมค

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มสามารถนำไปใช้ปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ เช่น พฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน พฤติกรรมก่อกวนในห้องสมุด พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน พฤติกรรมไม่อยู่ในระเบียบวินัยในห้องเรียนและพฤติกรรมการพูดที่ไม่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเอง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเอง

2.1.1 ความหมายของการพึ่งตนเอง

ทอร์ป กลาก และทีกส์ (Thorpe , Clark and Tiegas. 1953 : 3) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่า หมายถึงความมีอิสระ ในการกระทำที่ไม่ขึ้นต่อใครมีอารมณ์ มั่นคง และมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง

สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก (วาสนมहाเถระ. 2525 : 37) ทรงกล่าวว่า การพึ่งตนเองหมายถึง การที่คนเป็นที่พึ่งของตนเองไม่ให้ล้มคน เพื่อให้ถึงถึงความสำคัญของตนเองเป็นหลักใหญ่ กำหนดทางเลือกที่เป็นตัวของตัวเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือของผู้อื่น และการพึ่งตนเองต้องเคารพตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง และไม่ทำตัวเป็นปัญหา หรือภาระแก่ผู้อื่นหรือหมู่คณะ

วิจารณ์ พานิช (2526 : 389) ได้ให้ความหมาย การพึ่งตนเองในเชิงเปรียบเทียบว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถพึ่งตนเองได้ในส่วนหนึ่ง ระดับหนึ่งในบางส่วนต้องพึ่งผู้อื่น และ ในส่วนที่ตนเองก็ต้องเป็นที่พึ่งของผู้อื่นด้วย

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยม กลุ่มนักวิชาการ (2525 : 65 -82) กล่าวว่า การพึ่งตนเองหมายถึง การเคารพตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง และไม่ทำตัวให้เป็นปัญหา หรือเป็นภาระแก่ผู้อื่น หรือหมู่คณะ และได้กำหนดขอบข่ายของการพึ่งตนเองไว้ 3 ด้านคือ

1. การพึ่งตนเองด้านการปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของคนให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง ไม่ทำตัวให้เป็นปัญหาหรือเป็นภาระแก่ผู้อื่น เช่นสามารถอาบน้ำแต่งตัวเองได้ อยู่ตามลำพังได้ และช่วยเหลือตนเอง เมื่อพ่อแม่ไม่อยู่ รู้จักบริการตัวเองในการรับประทานอาหาร สามารถซ่อมแซมเครื่องใช้ของคนที่ย่ำรุ่งเสียหายได้ด้วยตนเอง เป็นต้น

2. การพึ่งตนเองด้านการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง ความสามารถในการศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จลงได้ด้วยตนเอง ขอมรับและเคารพในตนเอง มีความคิดอุดมการณ์ และความเชื่อมั่น รู้จักใช้ความรู้ความสามารถของคนที่มีอยู่เพื่อการศึกษา ค้นคว้าและทำงานให้สำเร็จตามความประสงค์ รวมทั้งพยายามเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนยิ่งขึ้น

3. การพึ่งตนเองในทางเศรษฐกิจ หมายถึง ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในด้านเงินทอง รู้จักหารายได้ในทางสุจริตสำหรับใช้จ่าย ตลอดจนรู้จักเลือกและใช้เครื่องอุปโภคบริโภคด้วยคุณค่าอย่างแท้จริง

สำหรับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 2 - 72) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่า หมายถึงการเคารพตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเองและไม่ทำตัวให้เป็นปัญหา หรือเป็นภาระแก่ผู้อื่นหรือหมู่คณะและยังได้กำหนดขอบข่ายของการพึ่งตนเองไว้ 3 ด้าน คือ

1. การพึ่งตนเองด้านการศึกษเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนพยายามใช้ความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยวิธีที่ถูกต้องและสุจริต ไม่ลอกผลงานของผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นทำ หรือเอาผลงานของผู้อื่นมาส่งอาจารย์เพื่อเอาคะแนน

2. การพึ่งตนเองด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึงการที่นักเรียนพยายามใช้ความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่สร้างปัญหาหรือภาระให้แก่กลุ่ม สร้างบรรยากาศในการทำงานของกลุ่มให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยเหตุผลและเต็มใจ ไม่คิดถึงความได้เปรียบเสียเปรียบในระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

3. การพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การที่นักเรียนพยายามใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในด้านเงินทอง รู้จักหารายได้ทางสุจริต สำหรับใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการศึกษเล่าเรียน เช่น ใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนรับจ้างส่งขนม ปอกผักสวนครัว ตลอดจนรู้จักใช้เครื่องอุปโภคด้วยคุณค่าอย่างแท้จริง เช่น พยายามซ่อมแซมเสื้อผ้าให้ใช้ประโยชน์ได้อยู่เสมอ เลือกซื้ออาหารให้พอเหมาะ ไม่เหลือทิ้ง วางแผนการใช้จ่ายเงินและการเก็บออมไว้อย่างมีสัดส่วน

จากความหมายของการพึ่งตนเองที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการพึ่งตนเอง หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงออกถึงความพยายามที่จะช่วยเหลือตนเอง โดยใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่แก้ไขปัญหา แก้ไขอุปสรรค หรือกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเองอย่างมั่นใจ ทั้งในด้านการศึกษเล่าเรียน ด้านการปฏิบัติการกิจประจำวัน และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการพึ่งตนเองทางด้านการศึกษเล่าเรียนเพียงด้านเดียว

2.1.2 การฝึกการพึ่งตนเอง

การพึ่งตนเอง (Independency) เป็นแรงขับพื้นฐานซึ่งในวัยทารกนั้น การพึ่งพ่อแม่เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพทารกยังไม่พร้อมที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ดังนั้นเด็กจึงเรียนรู้ด้วยการพึ่งผู้อื่น เมื่อเด็กมีวุฒิภาวะ และอายุเพิ่มมากขึ้นเด็กจะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองจากการพึ่งพาผู้อื่นมาเป็นการพึ่งตนเองมากขึ้นซึ่งจะเริ่มเมื่ออายุ 2 - 3 ปี และช่วงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่ง ซึ่งพ่อแม่จะต้องระมัดระวังและไม่เปลี่ยนแปลงทันทีทันใด การที่พ่อแม่จะฝึกให้ลูกพึ่งตนเองมากขึ้นนี้ จำต้องกระทำด้วยความนุ่มนวลและค่อยเป็นค่อยไป เพื่อไม่ให้เด็กเกิดปัญหาด้านความรู้สึกขาดความรัก ความอบอุ่น (พีรพงศ์ ลีรวัฒนากร. 2520 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Mc Candless. 1963 : 439 - 439)

แมคแคนเลส (มาลา วิรฆานนท์. 2515 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Mc Candless. 1963 : 326 - 329) ได้เสนอแนวทางที่ควรเปลี่ยนแปลงในการอบรมเลี้ยงดูเป็นแนวปฏิบัติ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ลูกได้พึ่งตนเองมากขึ้น พ่อแม่ควรฝึกลูกด้วยการลดรางวัลแบบที่ที่เคยให้ลูกขณะที่ลูกยังเล็กมากให้น้อยลง
2. พ่อแม่ต้องพยายามทำคนให้ลูกพึ่งพาน้อยลง
3. พ่อแม่ควรเปลี่ยนวิธีการให้รางวัลจากการที่ให้เมื่อลูกมาขอพึ่งไปเป็นการให้รางวัลเมื่อลูกแสดงให้เห็นว่าสามารถพึ่งตนเองได้ อย่างไรก็ตามการกระทำเช่นนี้ต้องกระทำด้วยความนุ่มนวลและค่อยเป็นค่อยไป

4. พ่อแม่ต้องคอยฝึกฝนและเปิด โอกาสให้ลูกได้เรียนรู้ที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง ตลอดจนชี้ให้ลูกมองเห็นความไม่สะดวกในการที่ต้องคอยพึ่งผู้อื่น

เซียร์ (มธุรส วีระกำแหง. 2515 : 8 ; อ้างอิงมาจาก Sears. 1957 : 172 - 174) กล่าวว่า การฝึกให้เด็กรู้จักการพึ่งตนเอง ควรใช้วิธีผ่อนผันให้เด็กทำในสิ่ง ที่ต้องการจะทำและพอทำเองได้ การให้รางวัลและการทำโทษควรทำให้เหมาะสม การขัดขวางไม่ให้เด็กกระทำอะไรด้วยตนเองและยอมรับการกระทำของเด็กจะทำให้เด็ก เริ่มมีการพึ่งตนเอง

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเอง สรุปได้ว่า การพึ่งตนเองของเด็กฝึก ให้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับ การได้รับแรงเสริมโดยการที่ผู้ใหญ่ ยอมรับการกระทำของเด็ก ชมเชยเมื่อเด็กมีการกระทำที่แสดงว่าพึ่งตนเอง และให้อิสระ ในด้านต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้เด็กกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองให้โอกาสเด็กแสดง ความคิดเห็น ก็จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านการพึ่งตนเองเพิ่มมากขึ้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

run N

จากการศึกษาของ มุสเสน กองเกอร์ และเคแกน (มาลา วิรุณานนท์. 2515 ; อ้างอิงมาจาก Mussen, Conger and Kagan. 1969 : 627) พบว่าเด็กจะมี พัฒนาการในการพึ่งตนเองได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่ลูก กล่าวคือ ถ้าความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นแบบพ่อแม่ใช้อำนาจสิทธิขาดปกครอง ลูกโดยวิธีบังคับ ถืออำนาจห้ามปราม ไม่เปิดโอกาสให้ลูกรู้จักการพึ่งตนเองไม่ให้อิสระ เสริมแก่เด็ก กับพ่อแม่ที่เลี้ยงดูอบรมลูกโดยวิธีปล่อยปละละเลยยอมทำตามลูกทุกอย่าง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ทั้งสองแบบนี้ย่อมไม่สามารถจะรับผิดชอบและ เป็นตัวของตัวเองได้เลย ตรงกันข้ามกับพ่อแม่ที่เสริมสร้างความเป็นตัวของตัวเองให้ลูก โดยวิธีการฝึกให้รู้จักการพึ่งตนเองตามอายุที่เพิ่มขึ้น คอยแนะนำและช่วยเหลือลูก ในการตัดสินใจ ปกครองลูกด้วยเหตุผล พ่อแม่ลักษณะเช่นนี้ย่อมสามารถที่จะปลูกฝัง ทั้งด้านความรู้สึกรับผิดชอบและการพึ่งตนเองให้บังเกิดขึ้นกับลูกได้

งานวิจัยในประเทศ

กษิมดา วิริยะ (2526 : 115 - 118) ได้ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ คำนิยามพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่านักเรียนมีความคิดรวบยอดในระดับที่พึง ประสงค์ แต่ยังมีบางความคิดที่อยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในด้านการศึกษา การทำงานโดยไม่เลือกงาน

สมพงษ์ พานิชสกุล (2533 : 61 - 62) ศึกษาคำนิยามในการพึ่งตนเองของ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ผลปรากฏว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มี

เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวต่างกันมีค่านิยมในการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจนา เลิศธีระวิวัฒน์ (2533 : 62) ศึกษาผลการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าคะแนนการพึ่งตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติมีคะแนนการพึ่งตนเองสูงขึ้นหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา ภักธรัชญา (2535 : 48 - 49) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการพึ่งตนเองด้านการเรียนสูงขึ้นกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เฉลิมชัย หาญกล้า (2537 : 68 - 72) ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีการพึ่งตนเองสูงขึ้น และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการพึ่งตนเองไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพึ่งตนเองของเด็กเป็นคุณลักษณะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ในตัวเด็ก โดยการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และจากการอบรมสั่งสอนจากครู อาจารย์ แต่ในการพัฒนาการพึ่งตนเองทางการเรียนยังไม่มีใครนำวิธีการวางเงื่อนไขมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวเอง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้วิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มมาเปรียบเทียบผลในการพัฒนาการพึ่งตนเองทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม จังหวัดนครปฐม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2539 ที่มีการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมาจำนวน 21 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2539 ที่มีการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมาจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและครูสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 22 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 20 คน ลงในแบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำผลการประเมินพฤติกรรมดังกล่าวมาเรียงลำดับคะแนนจากสูงไปต่ำ เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา ได้นักเรียนจำนวน 21 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 11 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 10 คน

2. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 21 คน ที่ได้คัดเลือกไว้ในข้อที่ 1 อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมตามแบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ผลการสังเกตพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวปรากฏว่า สอดคล้องกับการประเมินของครูประจำชั้นและครูสอนวิชากลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 20 คน

3. ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนทุกคนสมัครใจที่จะเข้าร่วมการทดลอง

4. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนในข้อ 3 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 16 คน แล้วสุ่มนักเรียนอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. แบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน
3. โปรแกรมการวางแผนรายบุคคล
4. โปรแกรมการวางแผนรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเองทางการเรียน

1.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ ครูประจำชั้นและครูสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม เกี่ยวกับการพึ่งตนเองทางการเรียน

1.3 ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนในวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ขณะที่ครูกำลังสอน นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 , 1.2 มาสร้างแบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดถนนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบรายละเอียดว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปให้ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ

ครูที่สอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประเมินพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองทางการเรียน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. แบบบันทึกพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองทางการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองทางการเรียน โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งตนเองทางการเรียน

2.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม เกี่ยวกับการพึ่งตนเองทางการเรียน

2.3 ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองทางการเรียนในวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ขณะที่ครูกำลังสอน โดยผู้วิจัยอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ชัดเจน แล้วจดบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตได้

2.4 นำข้อมูลที่ได้จาก 2.1 , 2.2 , 2.3 และคำตอบที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองทางการเรียนของครูประจำชั้นและครูสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพที่สอดคล้องกับการสังเกตของผู้วิจัยมาสร้างเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองทางการเรียน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บังอร เสดนนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เข็ชรนประสิทธิ์ และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบรายละเอียดว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาใช้บันทึกพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบบันทึกพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองทางการเรียน

แบบบันทึกพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองทางการเรียน เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้น ในการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ โดยจะบันทึกพฤติกรรมครั้งละ 12 ช่วง ช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที แล้วพัก 1 นาที ในแต่ละช่วง

การให้คะแนน

ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ให้นับเพียง 1 ครั้ง โดยเขียนเลข 1 ลงในแบบบันทึกพฤติกรรมตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้น

ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ให้เขียนเลข 0 ลงในแบบบันทึกพฤติกรรมตรงช่วงเวลานั้น

3. โปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล

3.2 สร้างโปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

3.3 นำโปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เทียรณประสิทธิ์ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการ

3.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม จังหวัดนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน เพื่อดูความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และเวลาที่ใช้ในการทดลอง

3.5 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที คือวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 11.00 - 12.00 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

4. โปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

4.2 สร้างโปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

4.3 นำโปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เทียรณประสิทธิ์ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้อง

ระหว่างวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการ

4.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม จังหวัดนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน เพื่อดูความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และเวลาที่ใช้ในการทดลอง

4.5 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที คือวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 11.00 - 12.00 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

การเตรียมการก่อนการทดลอง

1. เลือกผู้ช่วยวิจัยจำนวน 1 คน และครูผู้ร่วมการทดลอง 1 คน โดยมีหลักในการเลือกดังนี้ ผู้ช่วยวิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและครูผู้ร่วมการทดลองเป็นครูสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ที่มีประสบการณ์การสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และขณะนี้กำลังสอนนักเรียนห้อง ป.6/1 และห้อง ป.6/2 เมื่อผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้ช่วยวิจัย และครูผู้ร่วมการทดลองแล้ว จึงชี้แจงให้ทั้ง 2 คนทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการทดลอง

2. ผู้วิจัยอธิบายหลักการปรับพฤติกรรม วิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และวิธีการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ให้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองฟังจนสามารถเข้าใจและนำไปใช้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม สำหรับการสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยบันทึกพฤติกรรมจนได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง .80 ขึ้นไป

3. ผู้วิจัยได้ประสานงานกับครูผู้ร่วมการทดลองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดการทดลอง เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียน

ขั้นตอนในการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ศึกษาความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์ พฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน และแบบบันทึกการสังเกตให้เข้าใจตรงกัน และใช้ได้ถูกต้อง

2. ผู้วิจัยเลือกการสังเกตแบบช่วงเวลา (Time Sampling) โดยสังเกตในวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ใช้เวลาในแต่ละครั้ง 60 นาที แบ่งการสังเกตออกเป็นช่วง ๆ รวม 12 ช่วง ช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที แล้วพัก 1 นาที ในแต่ละช่วง ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ในแต่ละสัปดาห์ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 สังเกตพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน ใช้เวลาในการสังเกต 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 11.00 - 12.00 น.

กลุ่มทดลองที่ 2 สังเกตพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน ใช้เวลาในการสังเกต 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 11.00 - 12.00 น.

3. ผู้วิจัยเขียนแผนผังที่นั่งของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อความสะดวกในการสังเกต

4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตนักเรียนในห้อง โดยจะนั่งในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมและได้ยินเสียงอย่างชัดเจน โดยไม่รบกวนการเรียนการสอน ไม่ให้ความสนใจนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ และไม่ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต ใช้สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต 2 คน ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป จึงถือว่าการสังเกตนั้นเชื่อถือได้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 38 -39) สูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง} = \frac{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน} + \text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกต่างกัน}}$$

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต ใช้เวลาในการฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทั้งหมด 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง .80 ขึ้นไป จากนั้นจึงดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

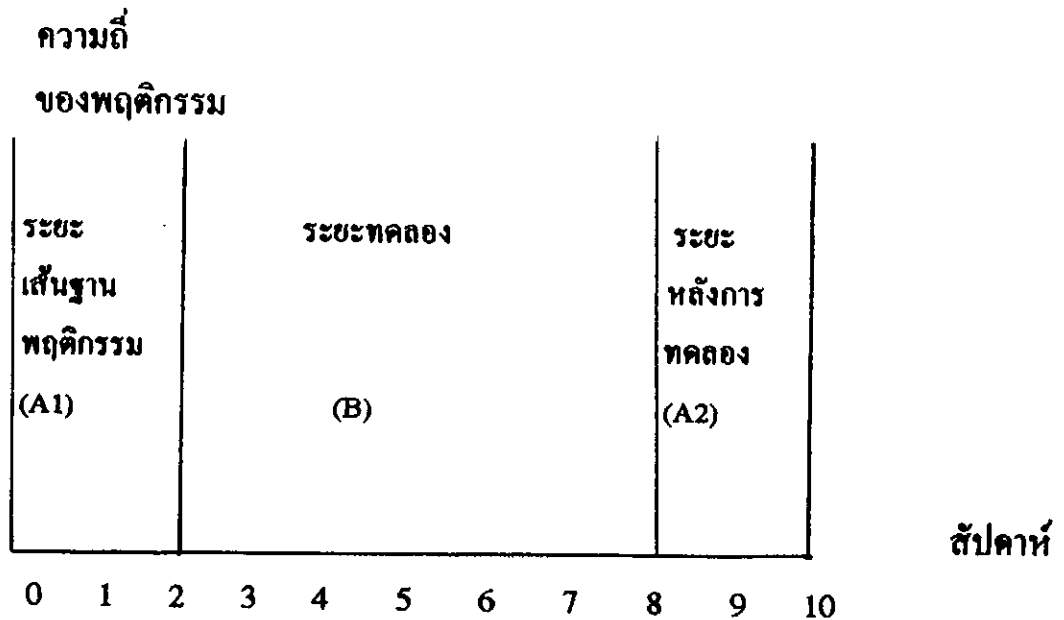
แบบแผนการวิจัย

การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 155 - 157) แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเสถียรพฤติกรรม (A1) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียน ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติ โดยที่นักเรียนยังไม่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) ใช้เวลา 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 จะได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 จะได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง (A2) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ การทดลองในช่วงนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งระยะนี้ไม่มีการใช้การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (A1) ระยะเส้นฐานพฤติกรรม เป็นเวลา 2 สัปดาห์ (เริ่มสัปดาห์ที่ 1 - 2) ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2539 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมการฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในสภาพการเรียนการสอนปกติในวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ โดยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของกลุ่มทดลองที่ 1 ในวันจันทร์และวันพุธเวลา 11.00 - 12.00 น. ภายหลังจากสังเกตผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมการฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนที่ได้จากการบันทึกของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

ผู้วิจัยนำผลการสังเกตพฤติกรรมการฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในระยะเส้นฐานที่ได้ จากแบบบันทึกพฤติกรรมการฟังตนเองทางด้านการเรียนไปเขียนกราฟ เพื่อดูความถี่ของพฤติกรรมการฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนก่อนการทดลอง

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง ดำเนินการทดลองแก่กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2539 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2539 โดยผู้วิจัยใช้เวลาดำเนินการทดลอง 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3 - 8) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวม 12 ครั้ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในขณะที่นักเรียนเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 11.00 - 12.00 น. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่พึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน โดยนั่งในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมและได้ยินเสียงชัดเจน ไม่รบกวนการเรียนการสอน ไม่ให้ความสนใจนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ และไม่ให้นักเรียนมองเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม ภายหลังจากสังเกตผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้จากการบันทึกของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย มาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของพฤติกรรมที่พึงตนเองทางการเรียนต้องมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป นักเรียนจึงจะได้รับการเสริมแรง ในการให้การเสริมแรงแก่นักเรียนทุกคนนั้น โดยครูเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงแก่นักเรียนทุกคน โดยจะเสริมแรงตามจำนวนพฤติกรรมที่พึงตนเองทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคน โดยจะให้นักเรียนมารับการเสริมแรงได้ในช่วงพักกลางวันของทุกวันที่ทำการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้การวางเงื่อนไข เป็นกลุ่มกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในขณะที่นักเรียนเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 11.00 - 12.00 น. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่พึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน โดยนั่งในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมและได้ยินเสียงชัดเจน ไม่รบกวนการเรียนการสอน ไม่ให้ความสนใจนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ และไม่ให้นักเรียนมองเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม ภายหลังจากสังเกต ผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมที่พึงตนเองทางการเรียนของนักเรียนที่ได้จากการบันทึกของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย มาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ของพฤติกรรมที่พึงตนเองทางการเรียนต้องมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป นักเรียนจึงจะได้รับการเสริมแรง ในการให้การเสริมแรงแก่นักเรียนทุกคนในกลุ่มนั้นผู้วิจัยจะสุ่มรายชื่อของนักเรียนคนใดคนหนึ่งในกลุ่มขึ้นมา จำนวน

พฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของนักเรียนที่ถูกคุมข้มนั้นจะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ การเสริมแรงแก่นักเรียนทุกคนในกลุ่ม โดยให้นักเรียนมารับการเสริมแรงได้ในชวงเวลาพักกลางวันของทุกวันที่ทำการทดลอง

ผู้วิจัยนำผลการสังเกตพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของนักเรียนในระยะทดลองที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนไปเขียนกราฟ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของนักเรียน

ระยะที่ 3 (A2) ระยะหลังการทดลองใช้เวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2539 ถึงวันที่ 17 มกราคม 2540 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มในชั่วโมงการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ในระยะนี้ไม่มีการใช้การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ทุกครั้งที่สิ้นสุดเวลาการสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะนำผลการบันทึกพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

ผู้วิจัยนำผลการสังเกตพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนในระยะเวลาหลังการทดลองที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียน ของนักเรียนไปเขียนกราฟ เพื่อดูความถี่ของพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของนักเรียน

วิธีจัดการกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการสังเกตไปจัดการทำดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
3. เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมกาฟงตนเองทางคานการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

4. ใช้คะแนนดิบของนักเรียนแต่ละคนเขียนกราฟ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนในแต่ละระยะ คือระยะพื้นฐาน ระยะทดลอง ระยะหลังการทดลอง

* สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่ามัธยฐาน

1.2 ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์

2. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน

(The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test) (นิกา ศรีไพโรจน์.

2533 : 91 - 97)

2.2 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยการใช้การทดสอบของ แมน วิทนีย์ (The Mann - Whitney U Test)

(นิกา ศรีไพโรจน์. 2533 : 120 - 128)

คำนวณหาค่า U โดยใช้สูตร

$$U_1 = n_1 n_2 + \frac{n_1 (n_1 + 1)}{2} - \Sigma R_1$$

$$U_2 = n_1 n_2 + \frac{n_2 (n_2 + 1)}{2} - \Sigma R_2$$

เมื่อ	U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบ
	n_1	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรกลุ่มที่ 2
	ΣR_1	แทน	ผลรวมของอันดับของข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	ΣR_2	แทน	ผลรวมของอันดับของข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2,

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปรผล

ในการวิเคราะห์และแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนด สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐานของกลุ่มตัวอย่าง
Q.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของกลุ่มตัวอย่าง
Mdn (diff)	แทน	ค่าความแตกต่างของค่ามัธยฐานของกลุ่มตัวอย่าง
Q.D. (diff)	แทน	ค่าความแตกต่างของส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของกลุ่มตัวอย่าง
ΣR_1	แทน	ผลรวมของอันดับที่ได้จากกลุ่มทดลองที่ 1
ΣR_2	แทน	ผลรวมของอันดับที่ได้จากกลุ่มทดลองที่ 2
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของ แมน - วิทนี
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบของ วิลคอกซัน

ผลของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn	Q.D.	U
กลุ่มทดลองที่ 1	8	22.0	3.0	32
กลุ่มทดลองที่ 2	8	21.5	2.50	

จากตาราง 1 ปรากฏว่า ก่อนการทดลองพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการทดลอง ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 1	N	Mdn	Q.D.	t
ก่อนการทดลอง	8	22.0	3.0	
หลังการทดลอง	8	64.5	1.75	0**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ปรากฏว่า พฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 2	N	Mdn	Q.D.	t
ก่อนการทดลอง	8	21.50	2.50	
หลังการทดลอง	8	65.50	3.00	0**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า พฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม สามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกาฟงตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น

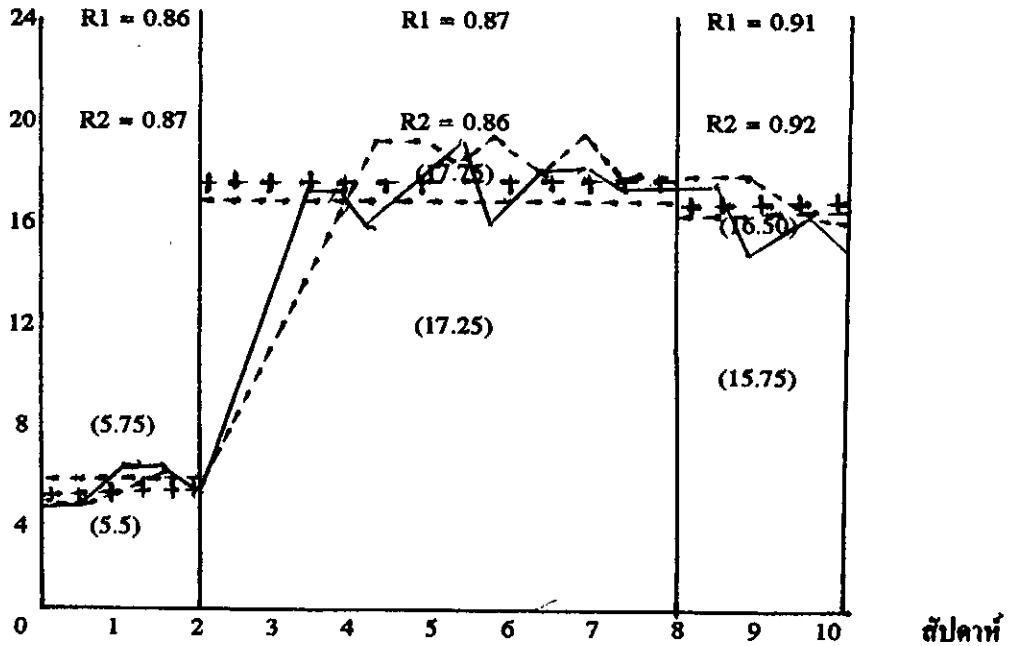
4. เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมกาฟั่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมกาฟั่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn(diff)	Q.D.(diff)	U
กลุ่มทดลองที่ 1	8	41.5	3.5	27
กลุ่มทดลองที่ 2	8	44.0	4.5	

จากตาราง 4 ปรากฏว่า พฤติกรรมกาฟั่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีพฤติกรรมกาฟั่งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

5. แสดงความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน
 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับ
 การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม โดยการเขียนกราฟเส้นตรง

- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของ
 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในแต่ละสัปดาห์
 - ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของ
 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในแต่ละสัปดาห์
 - ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่ม
 ทดลองที่ 1 ในแต่ละช่วง
 - +++++ ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่ม
 ทดลองที่ 2 ในแต่ละช่วง
 - R1 ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลองที่ 1
 - R2 ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลองที่ 2
- ภาพประกอบ 2 แสดงมัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการ
 เรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและกลุ่ม
 ทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มตลอด 3 ระยะ

จากภาพประกอบ 2 จะเห็นได้ว่าค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ในระยะเส้นฐานเพิ่มจาก 5.75 เป็น 17.25 และค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในระยะหลังการทดลองมีค่าเท่ากับ 15.75 แสดงว่าการใช้วิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล สามารถทำให้พฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 เพิ่มขึ้น

สำหรับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มนั้น ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียน ในระยะเส้นฐานของพฤติกรรม และระยะทดลองเพิ่มขึ้นจาก 5.50 เป็น 17.75 และค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนในระยะหลังการทดลองที่ค่าเท่ากับ 16.50 แสดงว่า การใช้วิธีการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มสามารถทำให้พฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 เพิ่มขึ้นถึงแม้ว่าในระยะหลังการทดลอง พฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนลดลงต่ำกว่าระยะทดลอง

เมื่อเปรียบเทียบค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มในระยะเส้นฐาน ปรากฏว่าค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าเท่ากับ 5.75 และ 5.5 ตามลำดับ ส่วนในระยะทดลองค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนทั้งสองกลุ่มเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกัน คือ 17.25 และ 17.75 แต่ในช่วงหลังการทดลองค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟังตนเองทางด้านการเรียนของทั้งนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จะลดต่ำกว่าระยะทดลอง แต่ก็ลดลงต่างกันเล็กน้อย คือ 15.75 และ 16.50 ตามลำดับ

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการพึงตนเองทางด้านการเรียน ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล
2. เพื่อเปรียบเทียบการพึงตนเองทางด้านการเรียน ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
3. เพื่อเปรียบเทียบการพึงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการพึงตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล
2. นักเรียนมีการพึงตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
3. นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับนักเรียน ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีการพึงตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางต่อครูในการนำวิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลกับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการพึงตนเองทางด้านการเรียนน้อยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2539 ที่มีการพึงตนเองทางด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 21 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2539 ที่มีการพึ่งตนเองทางการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 ลงมาจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 เป็นนักเรียนชาย 5 คน นักเรียนหญิง 3 คน กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน
3. โปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล
4. โปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

การดำเนินการทดลอง

1. ระบะก่อนทดลอง
 - 1.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และ 6/2 และครูสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน
 - 1.2 ผู้วิจัยเลือกผู้ช่วยวิจัย และครูผู้ร่วมการทดลอง
 - 1.3 ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองเข้าใจหลักการปรับพฤติกรรม วิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
 - 1.4 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกบันทึกการสังเกต พฤติกรรมจนถูกต้องตรงกัน ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง เท่ากับ 0.84
 - 1.5 ผู้วิจัยประสานงานกับครูผู้ร่วมการทดลอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการทดลอง ตลอด 3 ระยะ
2. ระยะเวลาดำเนินการทดลอง ใช้เวลา ดำเนินการทดลอง 12 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2539 ถึงวันที่ 17 มกราคม 2540 การทดลองครั้งนี้เป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยผู้วิจัยแบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ คือ

2.1 ระยะเวลาที่ 1 (A1) เป็นระยะเสัฐานพฤติกรรม ใช้เวลา 2 สัปดาห์ คั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2539 สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกต และบันทึกพฤติกรรม การพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ได้ค่า สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของพฤติกรรมพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.86 และ 0.87 ตามลำดับ

2.2 ระยะเวลาที่ 2 (B) เป็นระยะทดลอง ดำเนินการทดลองเริ่มตั้งแต่ สัปดาห์ที่ 3 - 8 คั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2539 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2539 โดยระยะนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการวางแผนใจเป็นรายบุคคลกับกลุ่มทดลองที่ 1 และใช้ โปรแกรมการวางแผนใจเป็นกลุ่มกับกลุ่มทดลองที่ 2 และในระหว่างดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของพฤติกรรมพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.87 และ 0.86 ตามลำดับ

2.3 ระยะเวลาที่ 3 (A2) เป็นระยะหลังการทดลอง เริ่มคั้งตั้งแต่สัปดาห์ที่ 9 - 10 คั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2539 ถึงวันที่ 17 มกราคม 2540 เป็นช่วงติดตามผลหลัง การทดลองในระยะที่ 3 นี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมพึ่งตนเอง ทางด้านการเรียนของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มในสภาพการเรียนการสอนปกติ โดยใช้ เวลาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ของ พฤติกรรมพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลอง ที่ 2 เท่ากับ 0.87 และ 0.89 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการวางแผนใจเป็นรายบุคคล โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Mathed Pairs Signed - Ranks-Test) Matched

2. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน

กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks test)

3. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียน ของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยการใช้การทดสอบของ แมน วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียน ของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง พบว่า พฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ผลการทดลองไม่แตกต่างกัน

2. เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียน ของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล พบว่าพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียน ของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม พบว่าพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เมื่อเปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม พบว่านักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มมีพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียนเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลของการศึกษาค้นคว้ามี่ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล มีพฤติกรรมกาฟั้งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล สามารถเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมกาฟั้งตนเองทางด้านการเรียนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลเป็นการปรับพฤติกรรมโดยการวางเงื่อนไขการเสริมแรงเฉพาะคน นักเรียนจะได้รับแรงเสริม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำของตนเองไม่ได้ขึ้นอยู่กับกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลอง แสดงพฤติกรรมกาฟั้งตนเองเพิ่มสูงขึ้น เพื่อที่จะได้รับตัวเสริมแรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และจากการสังเกตของผู้วิจัย ในระหว่างทดลองพบว่า นักเรียนจะมีพฤติกรรม ซึ่งได้แก่ ชักถามบทเรียน ตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองให้เสร็จทันตามกำหนดเวลาที่กำหนดให้ ตรวจสอบความเรียบร้อยของผลงาน และนำผลงานของตนเองไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของครูผู้สอนเพิ่มขึ้น

ผลของการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ มิลเลอร์สัน และ ลิสลี (Millerson and Leslie. 1979 : 441) ที่กล่าวว่า การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลเป็นการให้การเสริมแรงด้วยการวางเงื่อนไขเฉพาะคน ซึ่งจะได้รับการเสริมแรงอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำของตนเอง ผลกรรมของตนเองขึ้นกับตนเอง ไม่ได้ขึ้นกับกลุ่ม และสอดคล้องกับก้งงานวิจัยของ เสมอใจ ชื่นจิต (2535 : 47 - 50) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นรายบุคคล มีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มมากขึ้น และจากการศึกษาของ วันทนา กิ่งจงเจริญสุข (2525 : 43 - 44) ที่ศึกษาพบว่า การเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรเป็นรายบุคคล สามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

2. นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีพฤติกรรมกาฟั้งตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม สามารถเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมกาฟั้งตนเองทางด้านการเรียนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มเป็นการฝึกให้นักเรียนตอบสนองต่อกลุ่มและฝึกการรับผิดชอบต่อกลุ่ม เป็นการวางเงื่อนไขที่กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงกับทุกคนในกลุ่ม เท่ากัน นักเรียนทุกคนในกลุ่มจะได้รับการเสริมแรงอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการแสดง

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความตั้งใจในการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพเพิ่มขึ้น ได้แก่ มีการจัดเตรียมจัดหาอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการเรียน ส่งผลให้พฤติกรรมกาพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น

ผลของการศึกษารุ่นนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ แคซดิน (Kazdin. 1975 : 142) ที่กล่าวว่า การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เป็นการฝึกให้บุคคลตอบสนองต่อกลุ่มและฝึกความรับผิดชอบต่อกัน นอกจกนี้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนรู้ผลการกระทำของตนเองที่มีต่อกลุ่ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรวาฐ วงศ์ทอง (2536 : 50 -53) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมา เวียงคำ (2538 : 53 - 56) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

3. นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากตัวเสริมแรงและเงื่อนไขการเสริมแรง ของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม มีลักษณะใกล้เคียงกัน พฤติกรรมเป้าหมายที่สังเกตในแต่ละช่วง เวลาที่สังเกต มีจำนวนไม่มาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันมากนัก/ จากการสังเกตของผู้วิจัยในระหว่างการทดลอง พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีความกระตือรือร้นในการเรียน สนใจในการเรียน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการจัดเตรียมจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ส่งผลให้พฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อให้ตนเองได้รับการเสริมแรง

จากการศึกษาของ วันทนา กิ่งจงเจริญสุข (2525 : 43 - 44) พบว่าการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล สามารถลดพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และให้ผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสมอใจ ชื่นจิต (2533 : 47 -50) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นกลุ่มและรายบุคคลมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการนำวิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และวิธีการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มไปใช้ในการปรับพฤติกรรมนั้น ผู้ที่จะนำไปใช้จะต้องมีความรู้ ความชำนาญ ต้องศึกษาและทำความเข้าใจจุดมุ่งหมาย ลำดับขั้นตอนของวิธีการดังกล่าวก่อนจะนำไปใช้ในการปรับพฤติกรรมใด ๆ ของนักเรียนหรือบุคคลอื่น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

2.1 ควรเพิ่มช่วงศึกษาความคงทนของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มในระยะหลังการทดลองต่อไปอีก 4 สัปดาห์

2.2 ควรศึกษาความคงทนของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทุก ๆ 3 เดือน

2.3 ควรนำวิธีการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มไปใช้ในการปรับพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมตั้งใจเรียน พฤติกรรมมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กษิมดา วิริยะ. การศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- กาญจนา เลิศธีระวิวัฒน์. ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการพึ่งตนเองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก จังหวัดขอนแก่น. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- การศาสนา, กรม. หลักการ วิชาการจัดจรรยาศึกษาและหัวข้อจริยธรรมฉบับใช้อบรม ตั้งสอนนักเรียน นักศึกษา. (ฉบับทดลอง). กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2531.
- เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์. กระบวนการนำค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการไปสู่การปฏิบัติ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ , 2526. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : พันนี้พับบลิชชิง , 2535.
- คณะอนุกรรมการจัดทำคู่มือ, นักวิชาการ. คู่มือการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม ที่พึงประสงค์. สิ่งพิมพ์รัฐบาล , 2525.
- เฉลิมชัย หาญกล้า. การเปรียบเทียบผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์. การเปรียบเทียบทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2526.
- ทศพร กาญจนาประกาศ. การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 7. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528. อัดสำเนา.

- นวลละอ อสุภาพล. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติอนพารามตริก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- บุญมา เวียงคำ. การเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มกับการใช้หลักฟรีแมค
ที่มีต่อพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านเทิน อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินูญานีพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
อัคราณา.
- ประเทือง ภูมิภัทรากม. การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. ปทุมธานี :
ฝ่ายเอกสารตำรา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยา ลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์,
2535.
- ปราณี สถาปิตานนท์. ผลของการเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2.
วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัคราณา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย,
2536.
- พิรพงษ์ ลีรวฒนาถูร. การเปรียบเทียบพฤติกรรมตอบสนองของระหว่างบุคคลของนักเรียน
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกหัดให้พึ่งตนเอง กับแบบช่วยซึ่งการพึ่งตนเอง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดชลบุรี. ปรินูญานีพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัคราณา.
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. วัฒนธรรมการทำงานของคนไทย. ปรินูญานีพนธ์ กศ.ค.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
อัคราณา.
- มธุรส วีระกำแหง. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ การคิดแบบไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
รวมการอบรมเลี้ยงดูในการฝึกให้พึ่งตนเอง และในการช่วยซึ่งการพึ่งตนเอง
ของเด็กไทยเชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีนในระดับอนุบาล.
ปรินูญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,
2515. อัคราณา.

มาลา วิรุณานนท์. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แบบการรับรู้และการเล็ง
ดูถูกในการฝึกให้พึ่งตนเองกับในด้านการยับยั้งการพึ่งตนเองเปรียบเทียบเด็ก
ในนครหลวงกับเด็กในต่างจังหวัด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,
2515. อัดสำเนา.

รัตนา กัทธัญญา. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง
จังหวัดกำแพงเพชร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

✱ วันทนา กิ่งจงเจริญสุข. ผลการให้การเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
และเป็นรายบุคคลต่อการลดพฤติกรรมไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

วาสนมหาเถระ, สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช. วาทะแห่งวาสน์.
กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์. 2523.

วิจารณ์ พานิช. "การพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเอง," สงขลานครินทร์ 5(4) 239 :
ตุลาคม 2526.

วิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ. ทฤษฎีสังคมไมตรีสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, 2516.

ศราวุธ วงศ์ทอง. การเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการจัดแนะที่มีต่อ
วินัยในห้องเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตระการพิพิธผล
อำเภอตระการพิพิธผล จังหวัดอุบลราชธานี. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
อัดสำเนา.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

สมพงษ์ พานิชสกุล. ก่านิยมในการพึ่งตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษา
ในจังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

สามัญศึกษา, กรม. คู่มือการปลูกฝังและเสริมสร้างก่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ,
2529.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาคุณภาพของประชากรไทย. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา,
2515.

สุดา เหลี้ยววิรัชกิจ. ผลของการสอนโดยกลุ่มเพื่อนกับการวางเงื่อนไขการเสริมแรง
เป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

✶เสมอใจ ชื่นจิต. การเปรียบเทียบพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนธรรมโชติศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการเสริมแรงทางบวกเป็น
กลุ่มและรายบุคคล. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อรนงค์ วิทยานิพนธ์. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเอง และการวางเงื่อนไข
เป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ทองลม กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
อัดสำเนา.

อัจฉรา เปรมเป็รื่องเวส. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว
ความเกรงใจและการพึ่งตนเอง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

อัมพร ทศนานุคริยะ. การเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มโดยครูเป็น
ผู้กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงและนักเรียนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงที่มี
ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านลาดวิทยา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี.
ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

- Drabman, Ronald, Robert Spitanik and Kasen Slitanik. " Sociometric and Disruptive Behavior as a Function of Four Types of Token Reinforcement Program," Journal of Applied Behavior Analysis. 7 : 93 - 101 ; Spring. 1974.
- Fishbein, Jill E. and Barbara H. Wasik. " Effect of the Good Behavior Game on Disruptive Library Behavior," Journal of Applied Behavior Analysis. 14 : 89 - 93 ; 1981.
- Kazdin, Alen E. Behavior Modification in Applied Setting. Homewood, Illinois : Dorsey Press, 1975.
- Kazdin, Alen E. The Token Economy : A Review and Evaluation. New York : Plenum Press, 1977.
- Millerson, J.R. and Leslie Julion C. Principles of Behavioral Analysis. New York : Macmillan Publishing Co., 1977.
- Schmidt, Gilbert W. and Robert E. Ulrich. " Effect of Group Contingent Events upon classroom Noise," Journal of Applied Behavior Analysis. 2 : 171 - 179 ; 1969.
- Smart, M.S. and R.C. Smart. Children Development and Relationship. New York : The Macmillan Company, 1967.
- Spelt, Mathew L. Joan, Shimamura Wenter and Mc Regnolds. "Procedural Variations in Group Contingencies Effect on Children's Academic and Social Behaviors," Journal of Applied Behavior Analysis. 15 : 533 - 534 ; Spring , 1982.

Thorp, Louis P., Willis W. Clark and Ernest W. Tiegas. Manual of California Test of Personality. New York : McGraw - Hill Inc., 1953.

Watson, R.I. Psychology of The Child. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1959.

ภาคผนวก

1. โปรแกรมการวางแผน ใจเป็นรายบุคคล
2. โปรแกรมการวางแผน ใจเป็นกลุ่ม
3. แบบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน
4. แบบบันทึกพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน
5. แบบสำรวจตัวเสริมแรง
6. ตารางการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. ภาพประกอบแสดงความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เป็นรายบุคคล

โปรแกรมการวางแผนใจเป็นรายบุคคล (ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1)

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1 เวลา 60 นาที	ปฐมนิเทศ	<p>1.เพื่อให้นักเรียนได้ทราบจุดมุ่งหมายในการปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน</p> <p>2.เพื่อให้นักเรียนได้ทราบความหมายและความสำคัญของการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน</p> <p>3.เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะได้ใช้วิธีการวางแผนใจเป็น</p>	<p>1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่ได้รับ การวางแผนใจเป็นรายบุคคล จำนวน 8 คน ทราบจุดมุ่งหมาย ในการปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่ม การพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ของนักเรียน</p> <p>2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบ ความหมายและความสำคัญของ การพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ที่ควรปฏิบัติ</p> <p>3. ผู้วิจัยกล่าวถึงขั้นตอนในการ ดำเนินการมีดังนี้ ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยและผู้รับการ ทดลองกำหนดพฤติกรรม การพึ่งตนเองทางด้านการเรียน ของนักเรียนที่ต้องการให้เพิ่มขึ้น ดังนี้ 1.1 พฤติกรรมการพึ่งตนเอง ทางด้านการเรียน ในขณะที่ครูสอน ได้แก่การซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนที่ไม่เข้าใจด้วยตนเอง การตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียน ด้วยตนเอง</p>	แบบสำรวจ ตัวเสริมแรง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
		<p>รายบุคคล เพื่อเพิ่มการ ฟังตนเอง ทางด้านการ เรียนของ นักเรียน</p>	<p>การแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับบทเรียนด้วยตนเอง 1.2 พฤติกรรมการฟังตนเอง ทางด้านการเรียน ในขณะที่ครูให้ ทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครู กำหนดให้ได้แก่ การทำงาน ที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด ให้ การทำงานด้วยตนเองอย่าง เต็มที่จนไม่สามารถกระทำได้ จึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น การตรวจความเรียบร้อยของผล งานก่อนส่งงานทุกครั้ง การปรับ ปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผลงาน ตามข้อเสนอแนะของครูผู้สอนด้วย ตนเอง ขั้นที่ 2. นักเรียนตอบ แบบสำรวจตัวเสริมแรงเป็น รายบุคคลเพื่อใช้แลกเปลี่ยน ตัวเสริมแรงเมื่อนักเรียนปฏิบัติ ตามเงื่อนไข</p>	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			<p>ขั้นที่ 3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เข้าไปสังเกตและบันทึก พฤติกรรมกาฟั่งตนเองทาง ด้านการเรียนของนักเรียน โดย นั่งในตำแหน่งที่มองเห็น พฤติกรรมของนักเรียนได้ยิน เสียงชัดเจน ไม่รบกวนการสอน ไม่ให้ความสนใจนักเรียนคนหนึ่ง คนใดเป็นพิเศษและ ไม่ให้นักเรียน มองเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม</p> <p>ขั้นที่ 4. เมื่อหมดเวลาการ สังเกตแล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ตรวจสอบความสอดคล้องต้อง มีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึง จะให้การเสริมแรงแก่นักเรียน ทุกคนในกลุ่มตามเกณฑ์การ เสริมแรง โดยมีเกณฑ์ดังนี้คือ</p> <p>(1) นักเรียนแสดงพฤติกรรม กาฟั่งตนเองและทางด้านการ เรียนเพิ่มจากเดิม 1 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรง อันดับที่ 4</p> <p>(2) นักเรียนแสดงพฤติกรรมกาฟั่ง</p>	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
2-11	<p>พฤติกรรม การพึ่งตนเองทาง ด้านการ เรียน</p>	<p>เพื่อศึกษาผลของ การวางเงื่อนไข เป็นรายบุคคลที่มี ต่อพฤติกรรม การพึ่งตนเองทาง ด้านการเรียนใน กลุ่มทดลองที่ 1</p>	<p>พึ่งตนเองทางการเรียน เพิ่มจากเดิม 2 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรง อันดับที่ 3 (3) นักเรียนแสดงพฤติกรรม การพึ่งตนเองทางการเรียน เพิ่มจากเดิม 3 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรง อันดับที่ 2 (4) นักเรียนแสดงพฤติกรรม การพึ่งตนเองทางการ เรียนเพิ่มจากเดิม 4 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรง อันดับที่ 1 4. แฉ่ง วัน เวลา ที่จะทดลอง</p> <p>ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 11 ดำเนินการทุกครั้งเป็นขั้นตอน ดังนี้คือ 1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไป สังเกตและบันทึกพฤติกรรม การพึ่งตนเองทางการเรียนของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ตาม</p>	<p>1.แบบบันทึก พฤติกรรม การพึ่งตนเอง ทางการ เรียน 2.สิ่งของที่เป็น ตัวเสริมแรง</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			<p>วันเวลา ที่ตกลงกันไว้โดยนั่งในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนและได้ยินเสียงอย่างชัดเจน ไม่รบกวนการเรียนการสอนไม่ให้ความสนใจนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ และไม่ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม</p> <p>2. เมื่อหมดเวลาการสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเกต โดยค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องจะต้องมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป</p> <p>3. ผู้วิจัยให้การเสริมแรงแก่นักเรียนตามเกณฑ์การเสริมแรง โดยให้นักเรียนมารับได้ในช่วงเวลาพักกลางวันของวันทำการทดลอง</p>	
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อสรุปผลของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลที่มี	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการทดลอง และผู้วิจัยจึงสรุปเพิ่มเติม	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
		<p>ต่อพฤติกรรมพึ่งตนเองทางด้าน การเรียน</p>	<p>2. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้ช่วยวิจัย ครูผู้ร่วมการทดลอง และกล่าว ขอบใจนักเรียนที่ให้ความร่วมมือ ในการทดลอง และกล่าวปิด การทดลอง</p>	

หมายเหตุ การทดลอง แต่ละครั้งใช้เวลา 60 นาที

โปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2)

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1 เวลา 60 นาที	ปฐมนิเทศ	<p>1. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบจุดมุ่งหมายในการปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียน</p> <p>2. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบความหมายและความสำคัญของการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียนที่ควรเพิ่ม</p> <p>3. เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะใช้วิธีการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มเพื่อเพิ่มการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียน</p>	<p>1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม จำนวน 8 คนทราบจุดมุ่งหมายในการปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มการฟังตนเองทางการเรียนของนักเรียน</p> <p>2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบความหมายและความสำคัญของการฟังตนเองทางการเรียนที่ควรปฏิบัติ</p> <p>3. ผู้วิจัยกล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินการมีดังนี้ ขั้นที่ 1. ผู้วิจัยและผู้รับการทดลองกำหนดพฤติกรรมการฟังตนเองของนักเรียนที่ต้องการให้เพิ่มขึ้น ดังนี้คือ 1.1 พฤติกรรมการฟังตนเองทางการเรียนขณะที่ครูสอนได้แก่ การซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนที่</p>	แบบสำรวจ ตัวเสริมแรง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			<p>การตอบคำถามเกี่ยวกับ บทเรียนด้วยตนเองการแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน ด้วยตนเอง</p> <p>1.2 พฤติกรรมการพึ่งตนเอง ทางด้านการเรียนในขณะที่ครู ให้ทำงาน และร่วมกิจกรรมที่ ครูกำหนดให้ ได้แก่การทำงาน ที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ให้ เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด ให้ การทำงานด้วยตนเองอย่าง เต็มที่จนไม่สามารถกระทำได้ จึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น การตรวจความเรียบร้อยของผล งานก่อนส่งงานทุกครั้ง การ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของ ผลงานตามข้อเสนอแนะของครู ผู้สอนด้วยตนเอง</p> <p>ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนทุกคนใน กลุ่มตอบแบบสอบถาม</p>	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			<p>ตัวเสริมแรง เพื่อใช้แลกเปลี่ยนตัวเสริมแรงเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไขขั้นที่ 3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการทำงานที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนโดยนั่งในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนได้ยินเสียงชัดเจน ไม่รบกวนการเรียนการสอน ไม่ให้ความสนใจนักเรียน คนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ และไม่ให้นักเรียนมองเห็นแบบบันทึกพฤติกรรมขั้นที่ 4. เมื่อหมดเวลาการสังเกตแล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเกตที่บันทึกให้ตรงกันโดยสัมฤทธิ์ผลความสอดคล้องต้องมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไปผู้วิจัยจึงจะให้การเสริมแรงโดยผู้วิจัยสุ่มรายชื่อนักเรียนคนใด</p>	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			<p>คนหนึ่งขึ้นมาและคนที่ถูกสุ่มด้วยการจับฉลากชื่อ 1 ฉลาก แล้วนำจำนวนพฤติกรรม การพึงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสุ่มใช้เป็นเกณฑ์ในการเสริมแรง โดยมีเกณฑ์ดังนี้คือ</p> <p>(1) นักเรียนแสดงพฤติกรรม การพึงตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มจากเดิม 1 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 4</p> <p>(2) นักเรียนแสดงพฤติกรรม การพึงตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มจากเดิม 2 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 3</p> <p>(3) นักเรียนแสดงพฤติกรรม การพึงตนเองทางด้านการเรียนเพิ่มจากเดิม 3 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 2</p> <p>(4) นักเรียนแสดงพฤติกรรม การพึงตนเองทางด้านการเรียน</p>	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
2 -11	การฟังตนเองทางด้านการเรียน	เพื่อศึกษาผลของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรม การฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2	<p>เพิ่มจากเดิม 4 พฤติกรรม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงอันดับที่ 1</p> <p>4 แฉ่งวันเวลาที่จะทดลอง ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 11 ดำเนินการ ทุกครั้งเป็นขั้นตอนดังนี้ คือ</p> <p>1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไป สังเกต และบันทึกพฤติกรรม การฟังตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ตามวันเวลาที่ตกลงกันไว้โดยนั่งมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนและได้ยินเสียงอย่างชัดเจน ไม่รบกวนการเรียนการสอน ไม่ให้ความสนใจนักเรียนคนไหน คนใดเป็นพิเศษและไม่ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึก พฤติกรรม</p> <p>2. เมื่อหมดเวลาการสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบหาความสอดคล้อง การสังเกต โดยคำสัมภาษณ์</p>	<p>1. แบบ พฤติกรรม การฟังตนเองทางด้านการเรียน</p> <p>2. สิ่งของ เป็นตัวเสริมแรง</p> <p>3. ฉลาก รายชื่อผู้รับการทดลอง</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อสรุปผลของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน	<p>ความสอดคล้องจะต้องมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป</p> <p>3. ผู้วิจัยให้การเสริมแรงแก่นักเรียนตามเกณฑ์การเสริมแรง โดยให้นักเรียนมารับได้ในช่วงพักกลางวันของวันทำการทดลอง</p> <p>1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการทดลอง และผู้วิจัยจึงสรุปเพิ่มเติม</p> <p>2. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้ช่วยวิจัย ครูผู้ร่วมการทดลอง และกล่าวขอบใจนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง และกล่าวปิดการทดลอง</p>	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้ง ใช้เวลา 60 นาที

แบบประเมินการพึ่งตนเองทางการเรียนเพื่อการกักนักเรียนเข้ากลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประเมิน

ครูประจำวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ชั้น ป. 6/.....

คำอธิบาย การพึ่งตนเองทางการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียน
 ในด้านการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในชั้นเรียน โดยใช้ความรู้ความ
 สามารถของตนเอง และการพยายามแก้ไขปัญหาการเรียนด้วยตนเอง อย่าง
 เต็มที่จนไม่สามารถกระทำได้จึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น การพึ่งตนเองทาง
 ด้านการเรียน จำแนกได้ดังนี้

1. การพึ่งตนเองทางการเรียนในขณะที่ครูสอน ได้แก่
 - 1.1 การซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนที่ไม่เข้าใจด้วยตนเอง
 - 1.2 การตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียน ด้วยตนเอง
 - 1.3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนด้วยตนเอง
2. การพึ่งตนเองทางการเรียน ในขณะที่ครูให้ทำงาน และร่วมกิจกรรมที่
 ครูกำหนด
 - 2.1 การทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ให้เสร็จทันตามเวลาที่
 กำหนดให้
 - 2.2 การทำงานด้วยตนเองอย่างเต็มที่จนไม่สามารถกระทำได้จึงขอความ
 ช่วยเหลือจากผู้อื่น
 - 2.3 การตรวจความเรียบร้อยของผลงานก่อนส่งงานทุกครั้ง
 - 2.4 การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผลงานตามข้อเสนอแนะของครูผู้
 สอนด้วยตนเอง

แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินการพึ่งตนเองทางการเรียน ขอให้ผู้
ประเมินนึกถึง การพึ่งตนเองทางการเรียนที่เกิดขึ้นจริง และให้คะแนนโดยมีเกณฑ์
ดังนี้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / เพื่อระบุพฤติกรรมในห้องเรียนของนักเรียนแต่ละ
คน ในช่องที่มีพฤติกรรมแต่ละด้านดังกล่าว โดยแบ่งน้ำหนักของพฤติกรรม
ดังนี้

- 5 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อยมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อย
- 3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ้างเป็นบางครั้ง
- 2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

นักเรียน คนที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรม	ความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
			5	4	3	2	1
		<p>1. การพึ่งตนเองทางด้านการเรียนในขณะที่ครูสอน</p> <p>1.1 การซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนที่ไม่เข้าใจด้วยตนเอง</p> <p>1.2 การตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียนด้วยตนเองเมื่อถูกซักถาม</p> <p>1.3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนด้วยตนเอง</p> <p>2. การพึ่งตนเองทางด้านการเรียนขณะที่ครูให้ทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนด</p> <p>2.1 การทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดให้</p> <p>2.2 การทำงานด้วยตนเองอย่างเต็มที่จนไม่สามารถกระทำได้จึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น</p>					

นักเรียน คนที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรม	ความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
			5	4	3	2	1
		2.4 การตรวจความเรียบร้อย ของผลงานก่อนส่งงานทุกครั้ง 2.5 การปรับปรุงแก้ไขข้อ บกพร่องของผลงานตามข้อ เสนอแนะของครูผู้สอนด้วย ตนเอง					
รวม							

แบบบันทึกพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียน

ครั้งที่ ชั้น ป. 6/

วิชา สถานที่สังเกต

ผู้สังเกต วัน เวลาที่สังเกต

คำชี้แจง

การพึ่งตนเองทางการเรียน หมายถึงการแสดงออกของนักเรียนในด้านการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในชั้นเรียน โดยใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง และการพยายามแก้ไขปัญหาการเรียนด้วยตนเองอย่างเต็มที่ จนไม่สามารถกระทำได้จึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น การพึ่งตนเองทางการเรียน แบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

1. การพึ่งตนเองทางการเรียนในขณะที่ครูสอนได้แก่
 - 1.1 การซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนที่ไม่เข้าใจด้วยตนเอง
 - 1.2 การตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียนด้วยตนเองเมื่อถูกซักถาม
 - 1.3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนด้วยตนเอง
2. การพึ่งตนเองทางการเรียนในขณะที่ครูให้ทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดได้แก่
 - 2.1 การทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดให้
 - 2.2 การทำงานด้วยตนเองอย่างเต็มที่จนไม่สามารถกระทำได้ จึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
 - 2.4 การตรวจความเรียบร้อยของผลงานก่อนส่งงานทุกครั้ง
 - 2.5 การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผลงานตามข้อเสนอแนะของครูผู้สอนด้วยตนเอง

คำอธิบาย การสังเกตจะแบ่งเวลาออกเป็น 12 ช่วง บันทึกพฤติกรรมช่วงละ 4 นาที
สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที พัก 1 นาที ในแต่ละครั้งใช้เวลา 60 นาที มี
เกณฑ์การบันทึกดังนี้

- 1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมการฟังตนเองทางด้านการเรียน
- 0 หมายถึง นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมการฟังตนเองทางด้านการเรียน

แบบสำรวจตัวเสริมแรง
(ใช้กับกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม)

ชื่อ ชั้น

วันที่เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง

จงเรียงลำดับสิ่งของที่นักเรียนต้องการมากที่สุดไปหาสิ่งที่นักเรียนต้องการน้อยที่สุด 4 อันดับ โดยให้หมายเลข 1 ตรงกับสิ่งที่นักเรียนต้องการมากที่สุด

- _____ สมุดปกอ่อน
- _____ สมุดปกแข็ง
- _____ ปากกาลูกกลิ้งสีน้ำเงิน
- _____ ปากกาลูกกลิ้งสีแดง
- _____ ยางลบหมึก
- _____ ไม้บรรทัด
- _____ ดินสอ
- _____ หนังสือการ์ตูน
- _____ หนังสือนิทาน
- _____ เกมต่อภาพ
- _____ นมกล่อง U H T
- _____ ขนมเค้ก
- _____ อื่น ๆ ระบุ

หมายเหตุ : ผู้วิจัยสำรวจตัวเสริมแรงที่นักเรียนต้องการทุกสัปดาห์

ตาราง 6 แสดงความถี่ของพฤติกรรม การพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่								มัชฐาน	
			1	2	3	4	5	6	7	8		
A1	1	1	5	7	4	6	8	3	5	4	5.0	
		2	6	6	5	7	6	5	6	7	6.0	
	2	1	5	6	4	6	8	6	5	6	6.0	
		2	6	6	6	7	7	4	4	5	5.5	
	มัชฐาน		5.5	6.0	4.5	6.5	7	4.5	5.0	6.5	5.75	
B	3	1	11	10	12	13	12	8	9	8	10.5	
		2	16	15	15	17	14	12	13	14	14.5	
	4	1	18	18	17	19	17	10	17	19	17.5	
		2	18	16	17	18	15	13	18	18	17.5	
	5	1	19	17	19	19	14	16	14	12	16.5	
		2	19	19	18	20	17	17	15	16	17.5	
	6	1	20	16	18	21	20	19	21	18	19.5	
		2	18	16	14	16	20	13	18	15	16.0	
	7	1	17	14	20	18	18	15	17	17	17.5	
		2	18	19	18	17	17	16	15	15	17.5	
	8	1	21	22	17	17	16	19	14	15	17.0	
		2	19	20	15	16	18	18	13	12	17.0	
	มัชฐาน		18.0	16.5	17.0	17.5	17.0	15.5	15.0	15.0	17.25	
	A2	9	1	17	18	16	15	19	17	18	16	17.0
			2	20	15	14	17	13	16	15	18	15.5
		10	1	16	17	16	18	17	16	16	15	16.0
2			14	16	12	14	14	18	19	15	15.5	
มัชฐาน			16.5	16.5	15.0	16.0	16.5	16.5	17.0	15.5	17.75	

ตาราง 7 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาทำตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน เป็นรายบุคคล ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่								มัธยมฐาน
			1	2	3	4	5	6	7	8	
A1	1	1	6	5	3	7	4	7	4	6	5.5
		2	5	5	5	7	5	4	4	5	5.0
	2	1	7	6	6	6	5	7	5	7	6.0
		2	6	5	5	7	4	7	7	5	5.5
	มัธยมฐาน		6.0	5.0	5.0	7.0	4.5	7	4.5	5.5	5.5
B	3	1	13	11	13	10	9	11	12	8	11.0
		2	18	16	15	13	12	15	14	14	14.5
	4	1	20	16	16	17	17	17	16	14	14.5
		2	17	18	17	15	17	18	15	18	17.0
	5	1	22	20	18	16	19	22	17	19	19.0
		2	22	22	15	18	18	20	14	20	19.0
	6	1	19	21	19	17	16	19	14	18	18.5
		2	20	18	20	19	17	21	17	20	19.5
	7	1	20	18	17	18	16	20	15	15	17.5
		2	18	17	18	17	15	18	18	19	18
	8	1	21	19	22	14	17	18	16	17	17.5
		2	17	20	21	16	17	21	18	17	17.5
	มัธยมฐาน		19.5	18.0	17.5	16.5	17.0	18.5	15.5	17.5	17.5
A2	9	1	17	21	20	16	15	18	18	16	17.5
		2	16	18	21	16	15	19	16	18	17.0
	10	1	16	19	18	15	13	20	17	15	16.5
		2	19	17	19	17	12	17	15	13	17.0
	มัธยมฐาน		16.5	18.5	19.5	16.0	14.0	18.5	16.5	15.5	16.75

ตาราง 8 แสดงคะแนนพฤติกรรมกาฟังกตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ก่อนการทดลอง

นักเรียนคนที่	กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
1	22	8.5	24	11
2	25	12.5	21	7
3	19	3.5	19	3.5
4	26	14	27	15
5	29	16	18	1.5
6	18	1.5	25	12.5
7	20	5.5	20	5.5
8	22	8.5	23	10

$$U = 30$$

$$\Sigma R_1 = 70$$

$$\Sigma R_2 = 66$$

ตาราง 9 แสดงคะแนนพฤติกรรมกาพึงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่ม
ทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการทดลอง

นักเรียนคนที่	พฤติกรรมกาพึงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน		ผลต่างของพฤติกรรมกาพึงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน	อันดับ	R -	R+	
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง					
1	67	22	45	6		+ 6	
2	66	25	41	4		+ 4	
3	58	19	39	3		+ 3	
4	64	26	38	2		+ 2	
5	63	29	34	1		+ 1	
6	67	18	49	8		+ 8	
7	68	20	48	7		+ 7	
8	64	22	42	5		+ 5	
	รวม						36

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

T = 0**

ตาราง 10 แสดงคะแนนพฤติกรรมกาพึงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง

นักเรียนคนที่	พฤติกรรมกาพึงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน		ผลต่างของพฤติกรรมกาพึงตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน	อันดับ	R -	R+	
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง					
1	68	24	44	4.5		+ 4.5	
2	65	21	44	4.5		+ 4.5	
3	78	19	59	8		+ 8	
4	64	27	37	1.5		+ 1.5	
5	55	18	37	1.5		+ 1.5	
6	74	25	49	7		+ 7	
7	66	20	46	6		+ 6	
8	62	23	39	3		+ 3	
	รวม						36

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

T = 0**

ตาราง 11 แสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมที่พึงตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

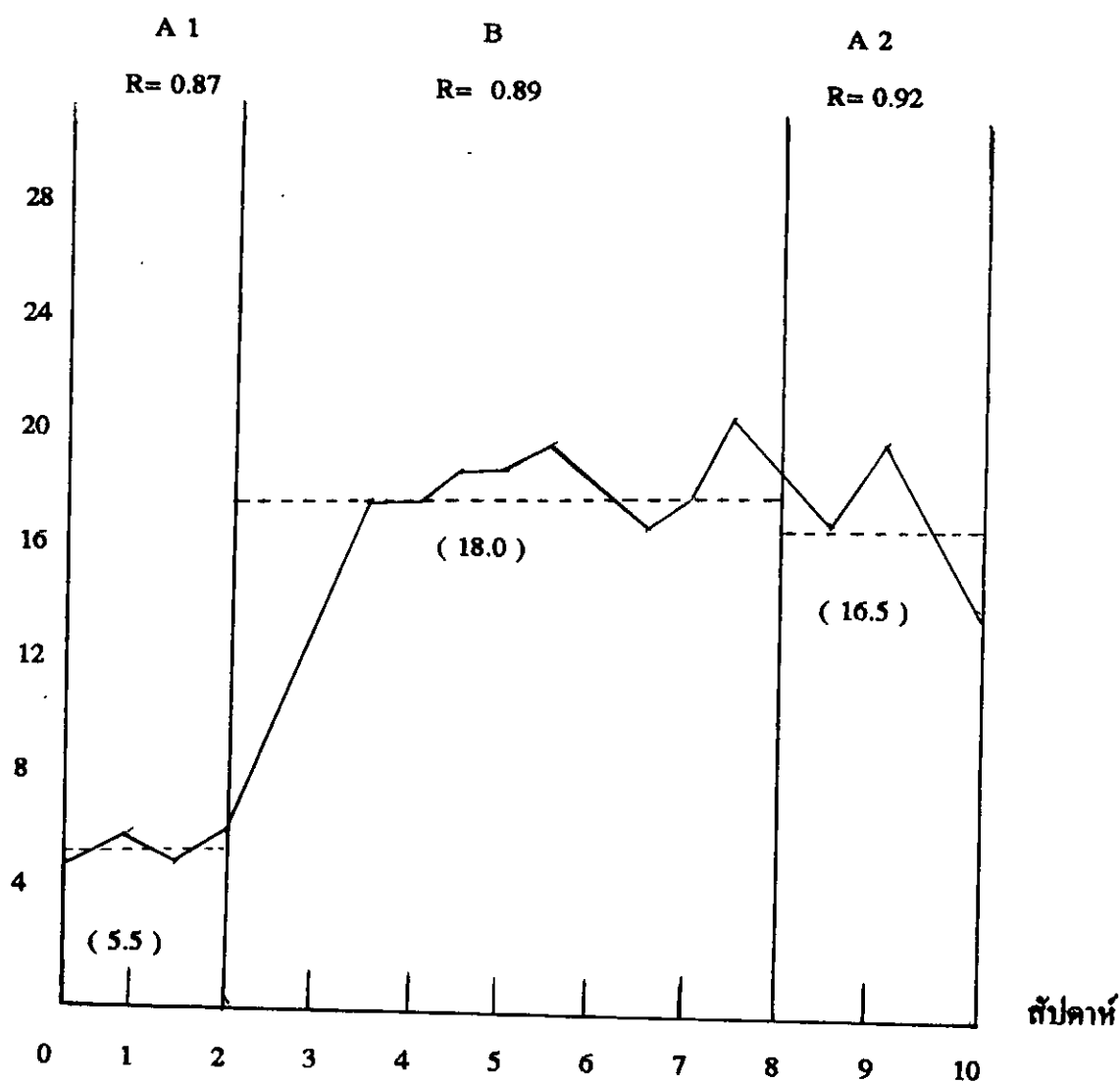
นักเรียนคนที่	กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
1	45	11	44	9.5
2	41	7	44	9.5
3	39	5.5	59	16
4	38	4	37	2.5
5	34	1	37	2.5
6	49	14.5	49	14.5
7	48	13	46	12
8	42	8	39	5.5

$$U = 28$$

$$\Sigma R1 = 64$$

$$\Sigma R2 = 72$$

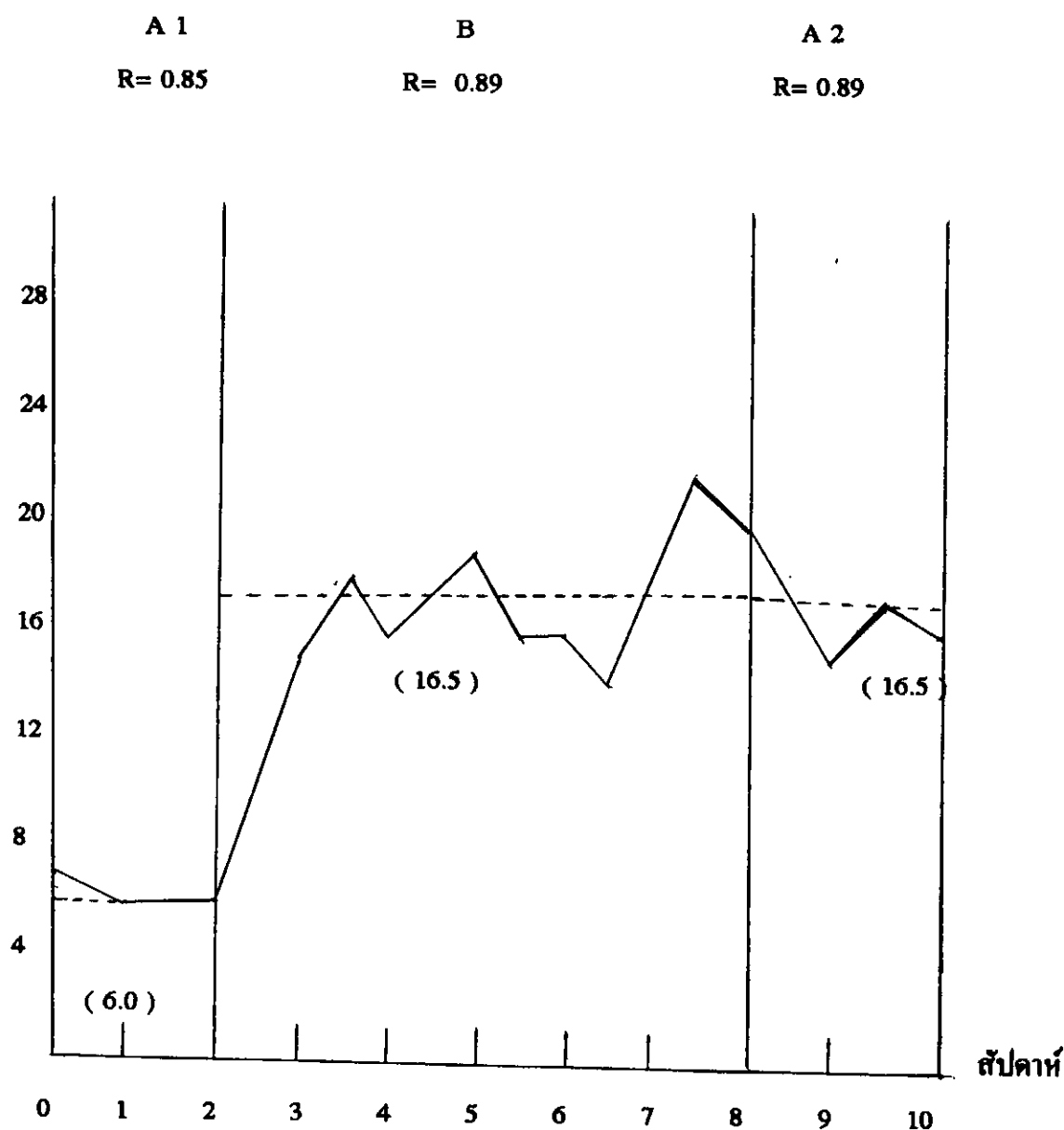
ความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

— ความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 - - - - - ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 3 แสดงความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลตลอด 3 ระยะ

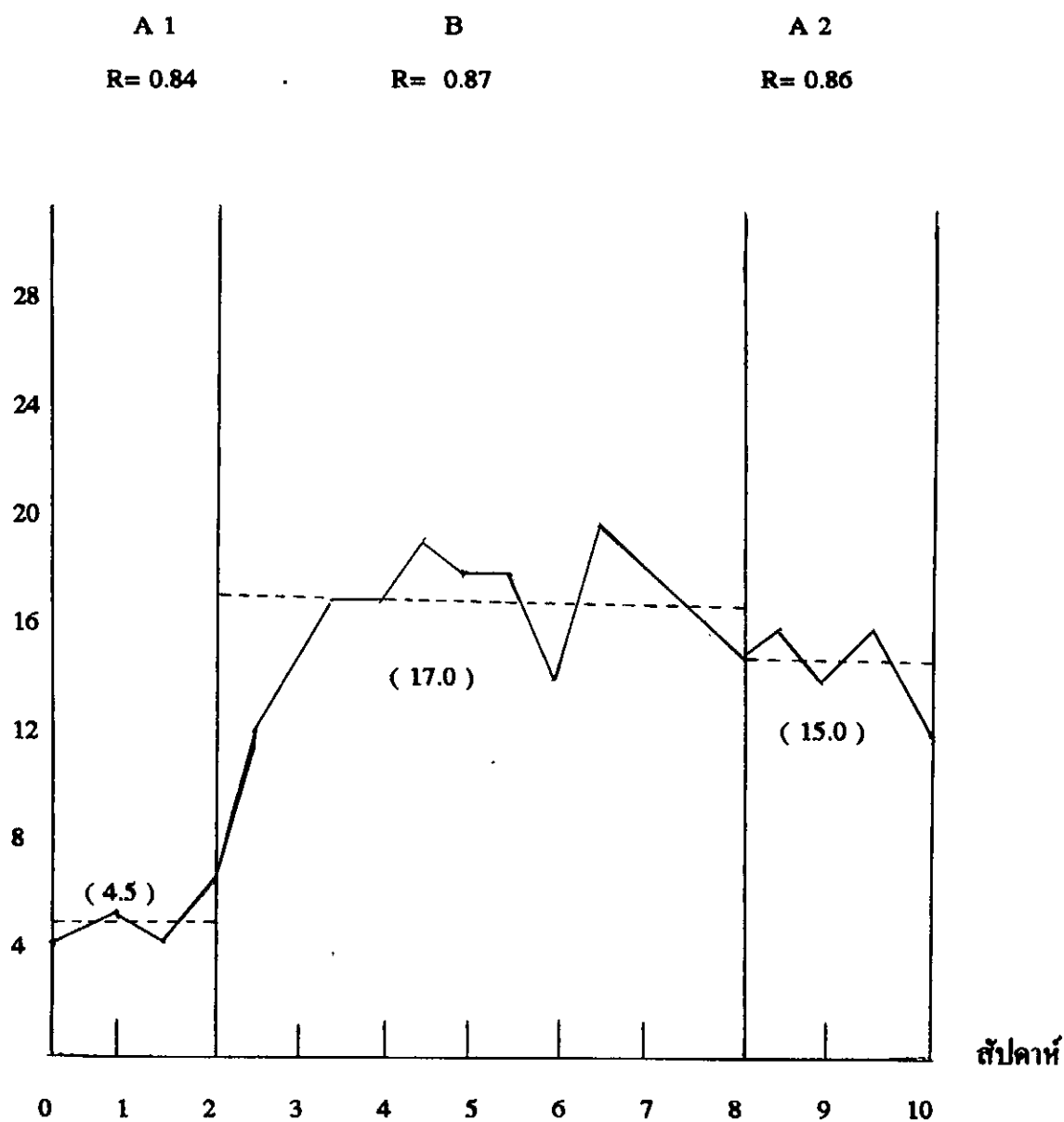
ความถี่ของพฤติกรรมกึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน

_____ ความถี่ของพฤติกรรมกึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 4 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกึ่งตนเองทางการเรียนของ
 นักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล
 ตลอด 3 ระยะ

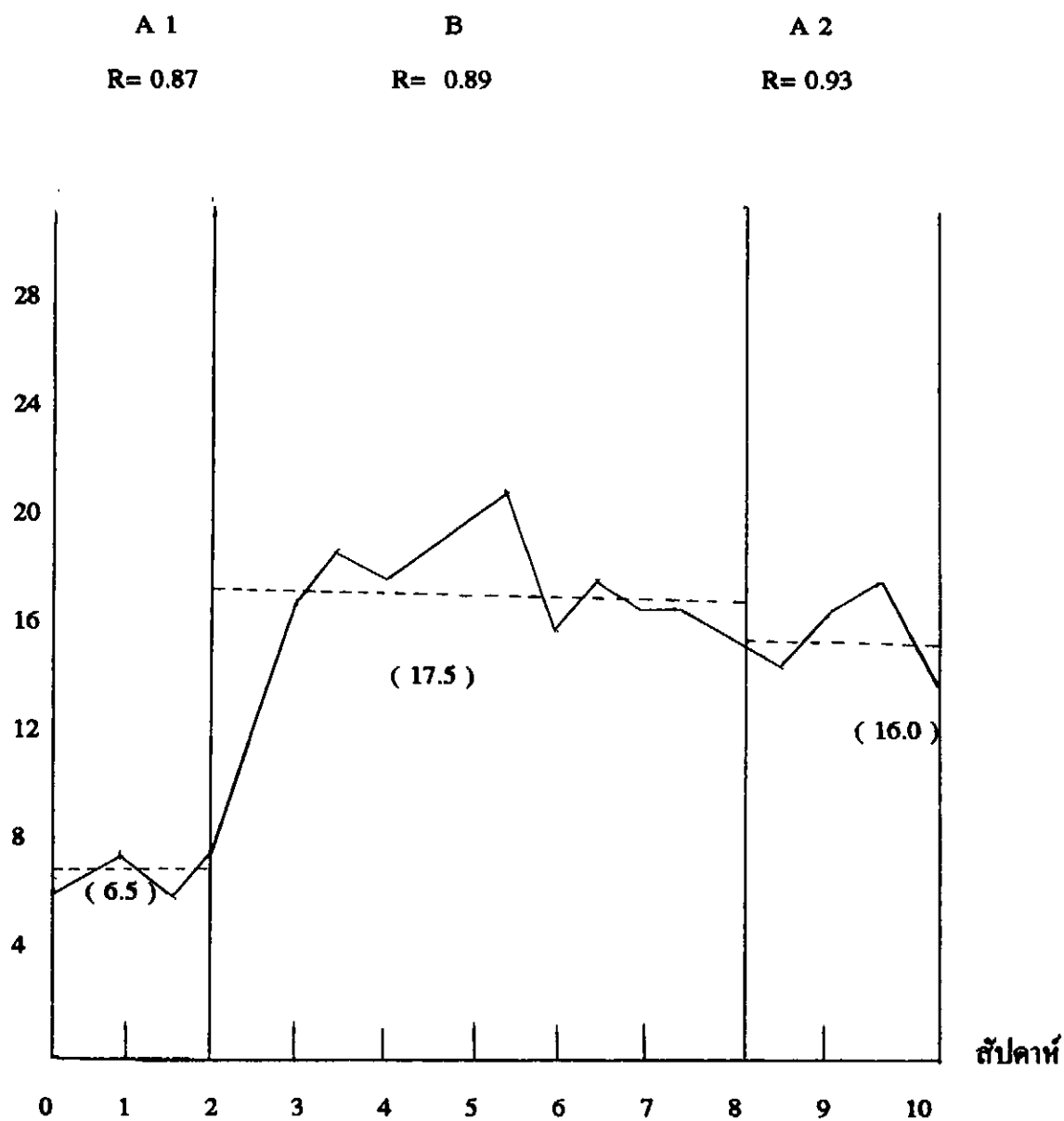
ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

———— ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 5 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลตลอด 3 ระยะ

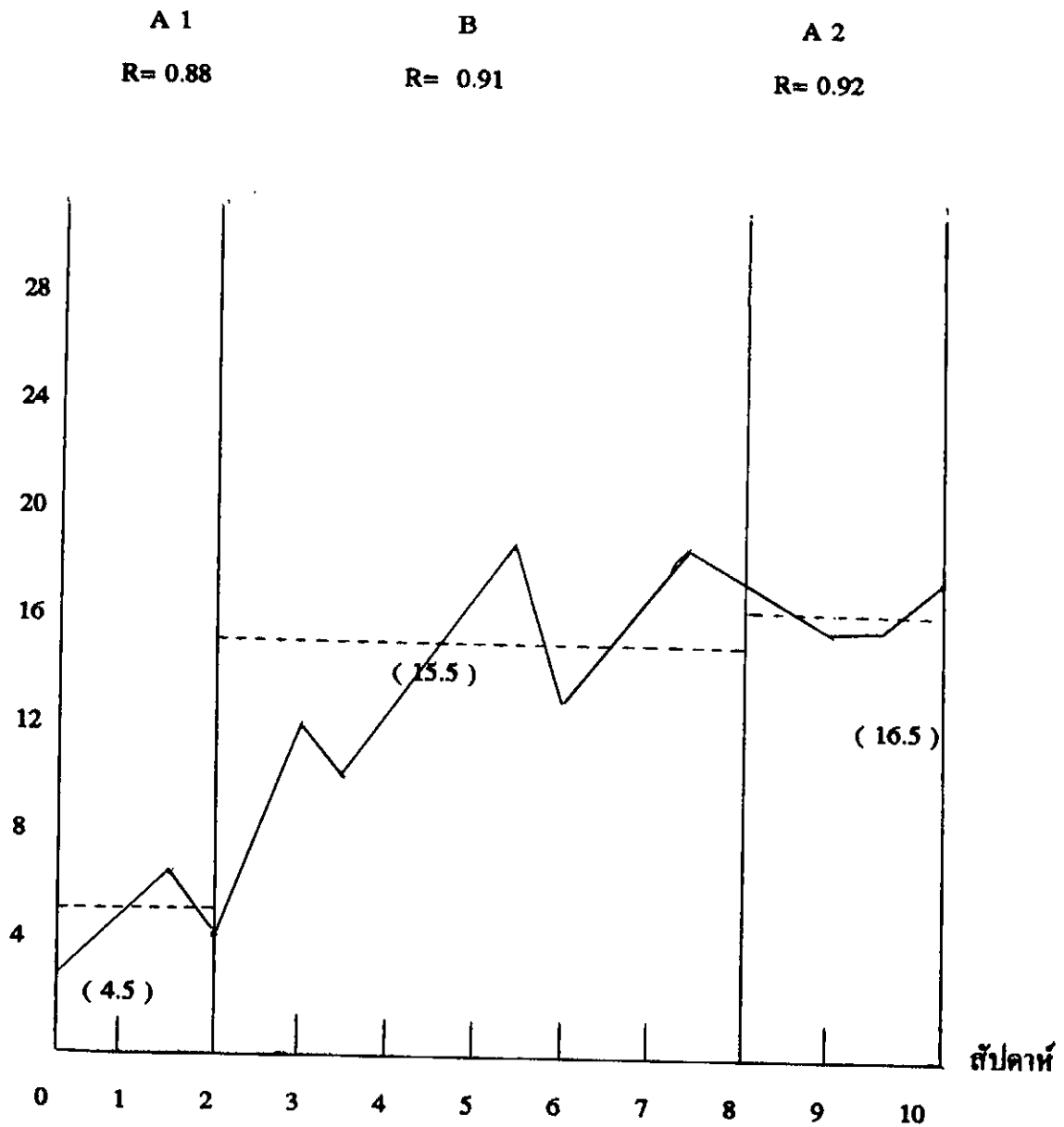
ความถี่ของพฤติกรรมกาที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

————— ความถี่ของพฤติกรรมกาที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 - - - - - ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 6 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาที่ตนเองทางด้านการเรียนของ
 นักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล
 ตลอด 3 ระยะ

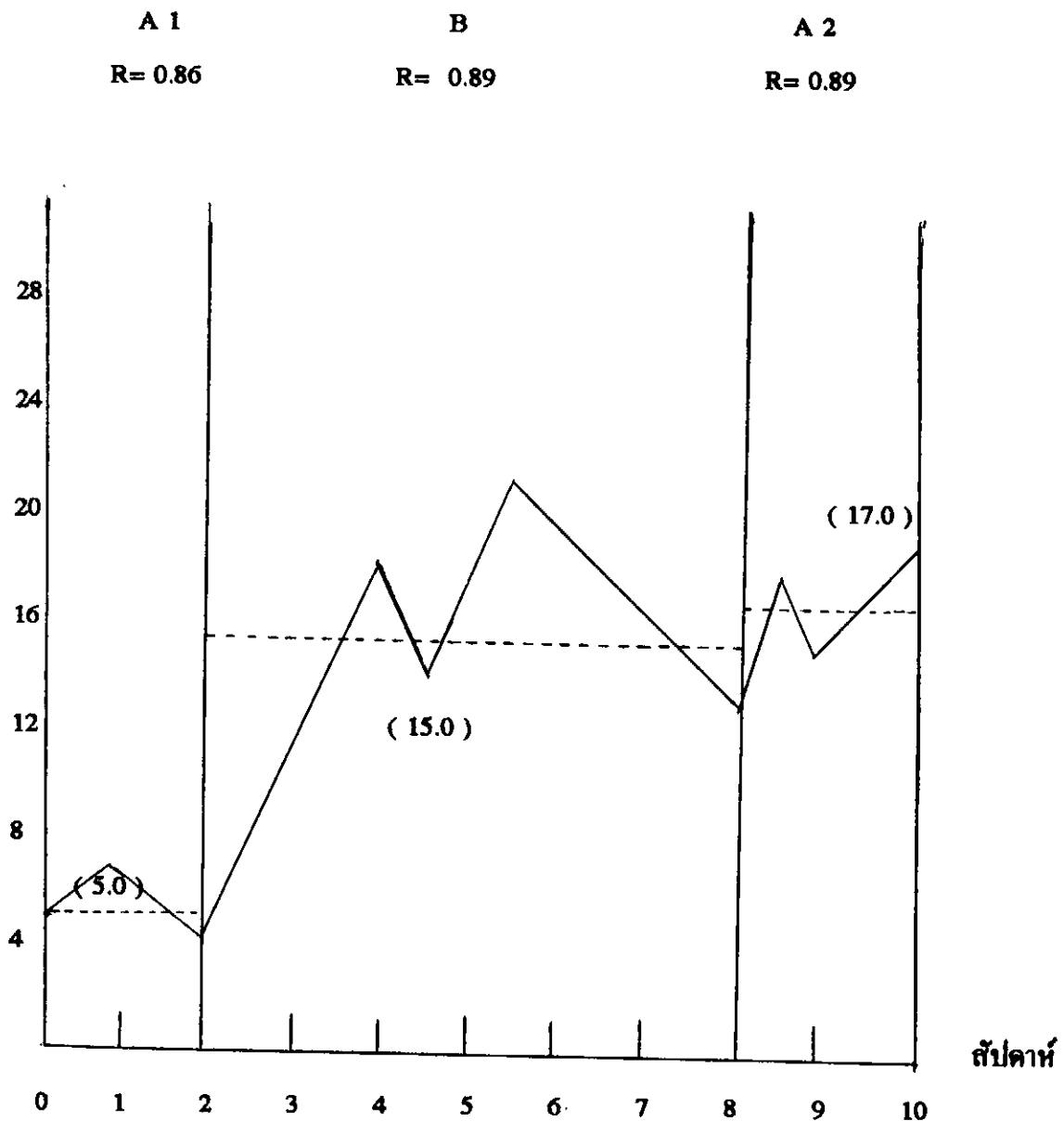
ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางค้ำการเรียนของนักเรียน

———— ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางค้ำการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 - - - - - ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางค้ำการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 8 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางค้ำการเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลตลอด 3 ระยะ

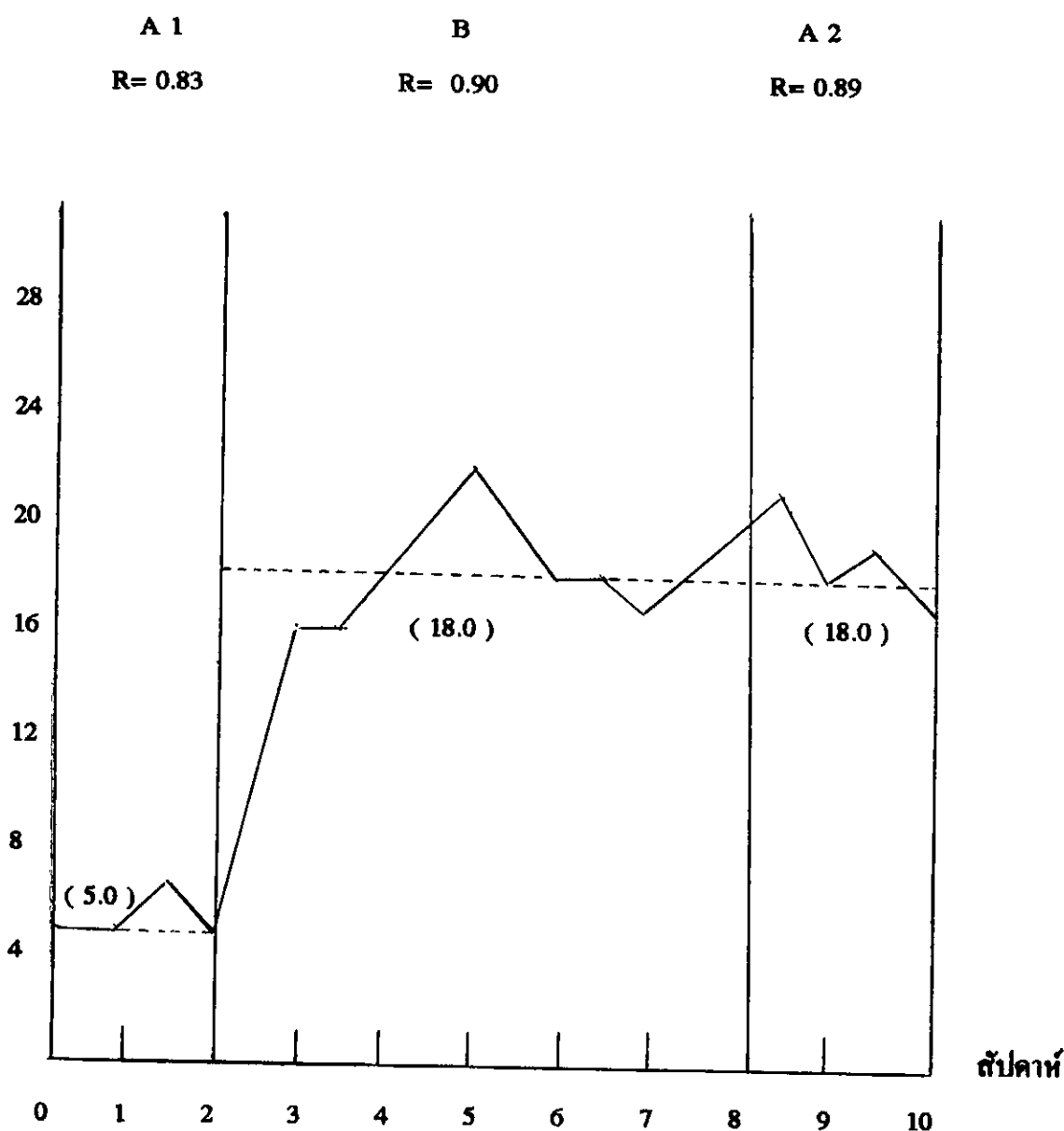
ความถี่ของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

———— ความถี่ของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 9 แสดงความถี่ของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลตลอด 3 ระยะ

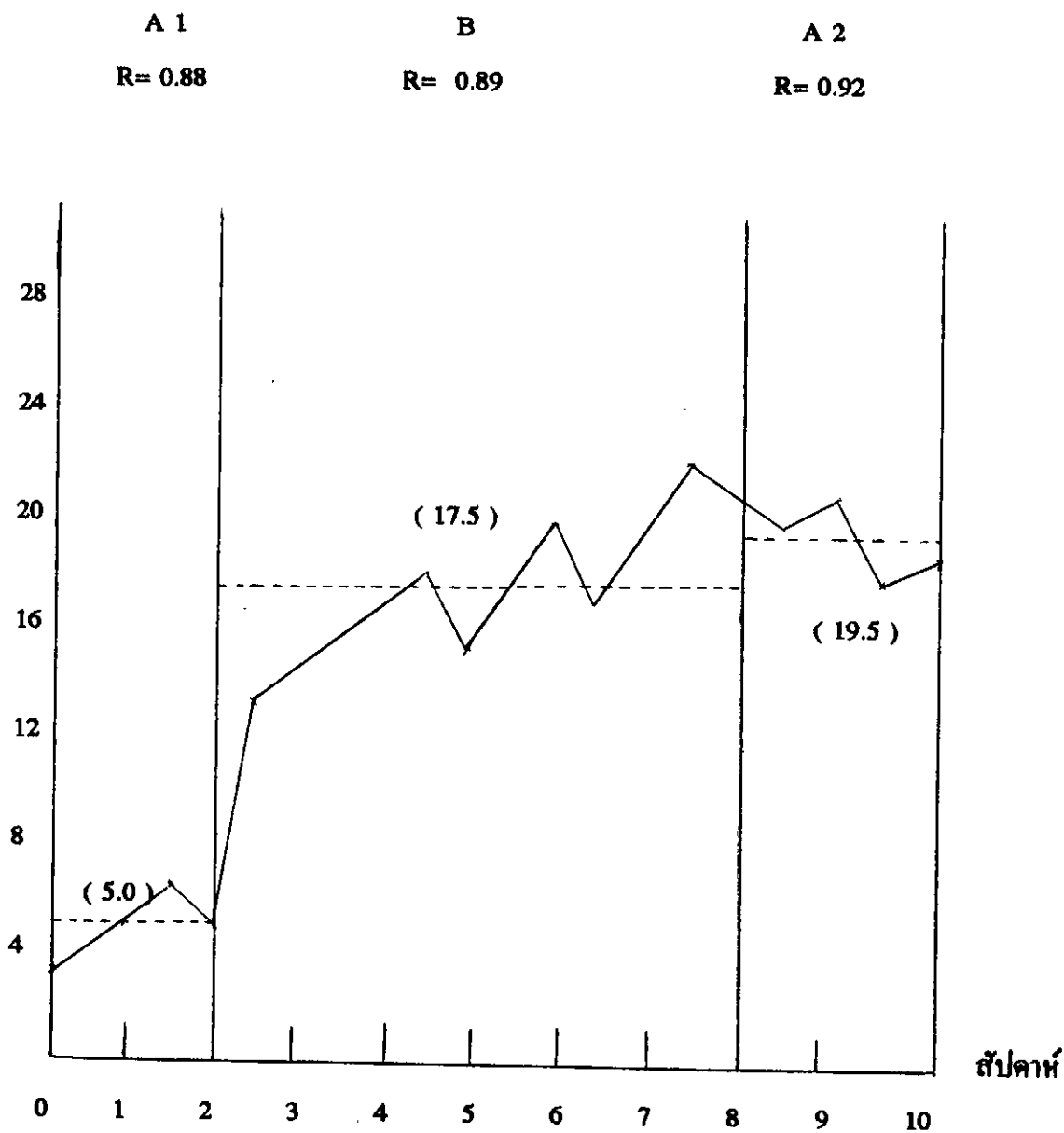
ความถี่ของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

———— ความถี่ของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 12 แสดงความถี่ของพฤติกรรมที่ตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทดลอง 3 ระยะ

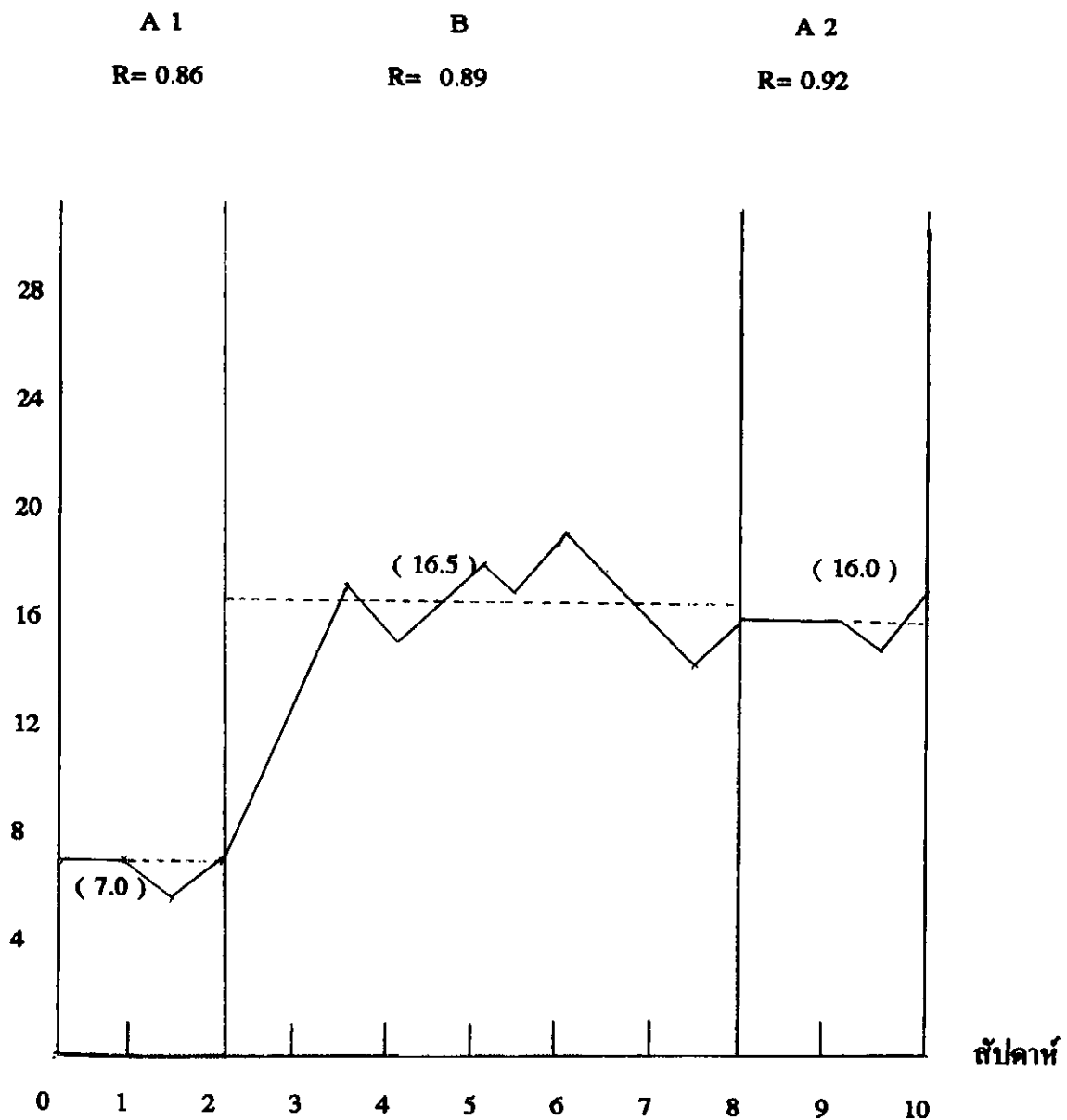
ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

_____ ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 13 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของ
 นักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
 คลอด 3 ระยะ

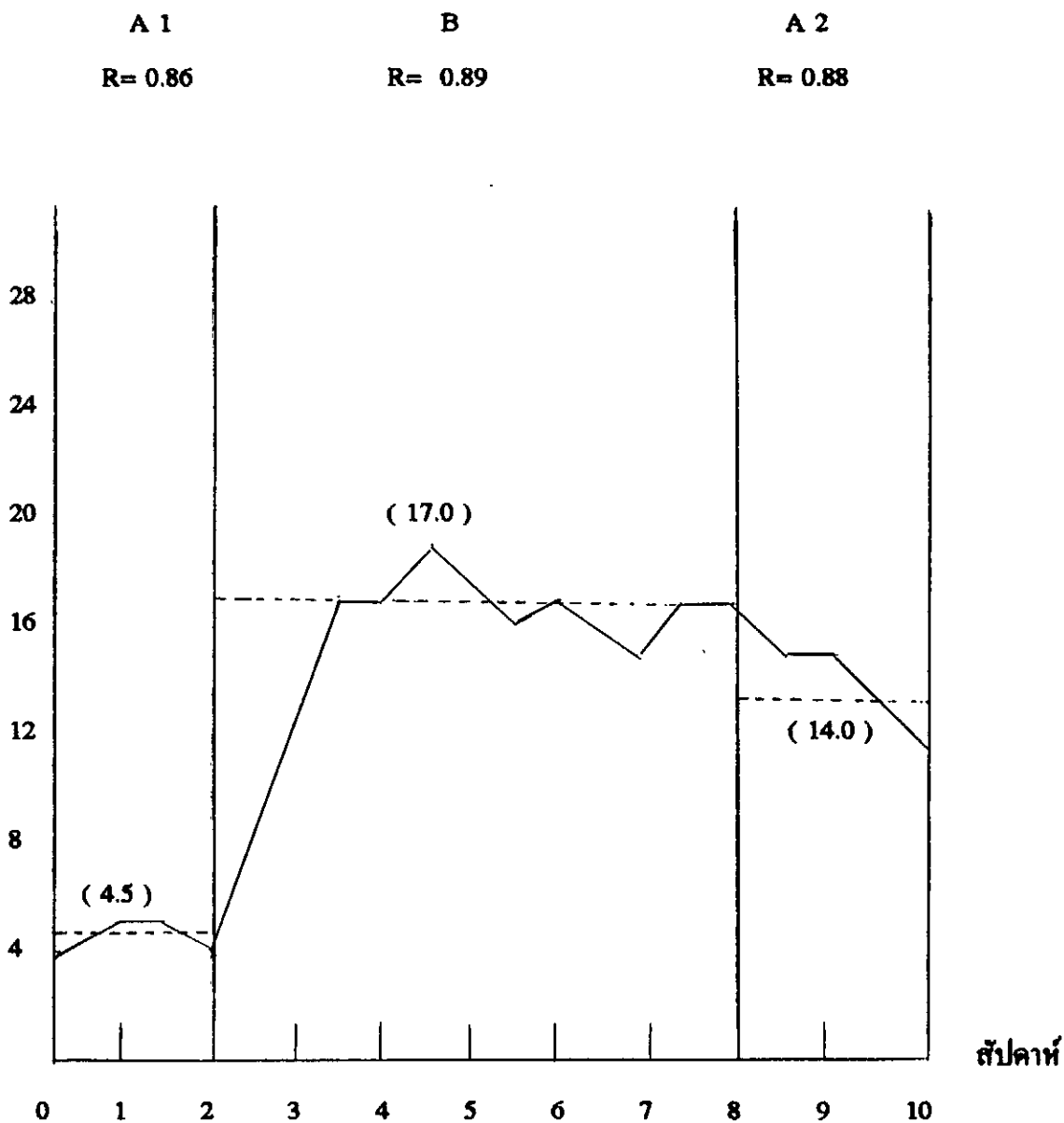
ความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียน

———— ความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 14 แสดงความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางการเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทดลอง 3 ระยะ

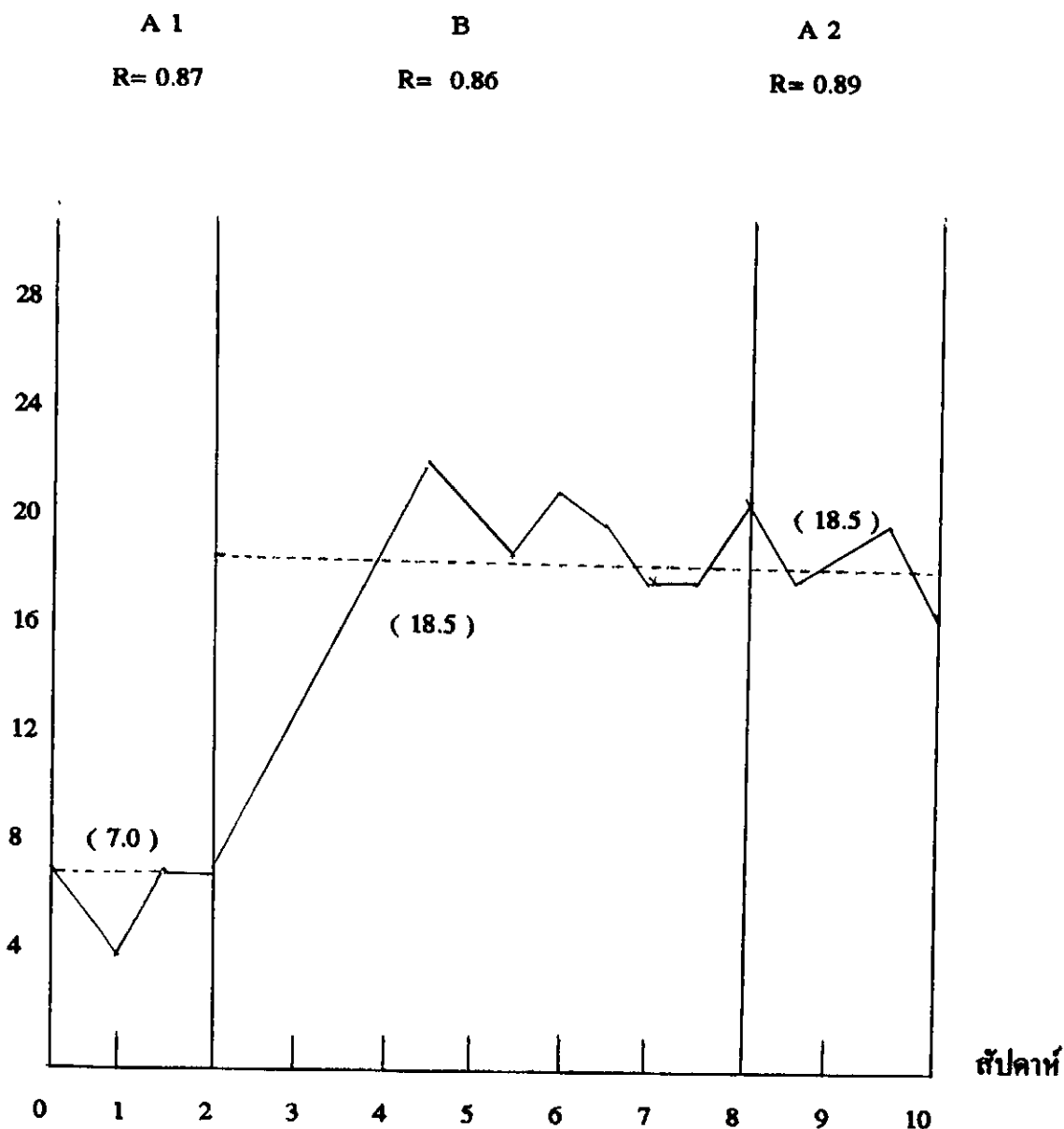
ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

_____ ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 15 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของ
 นักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
 ตลอด 3 ระยะ

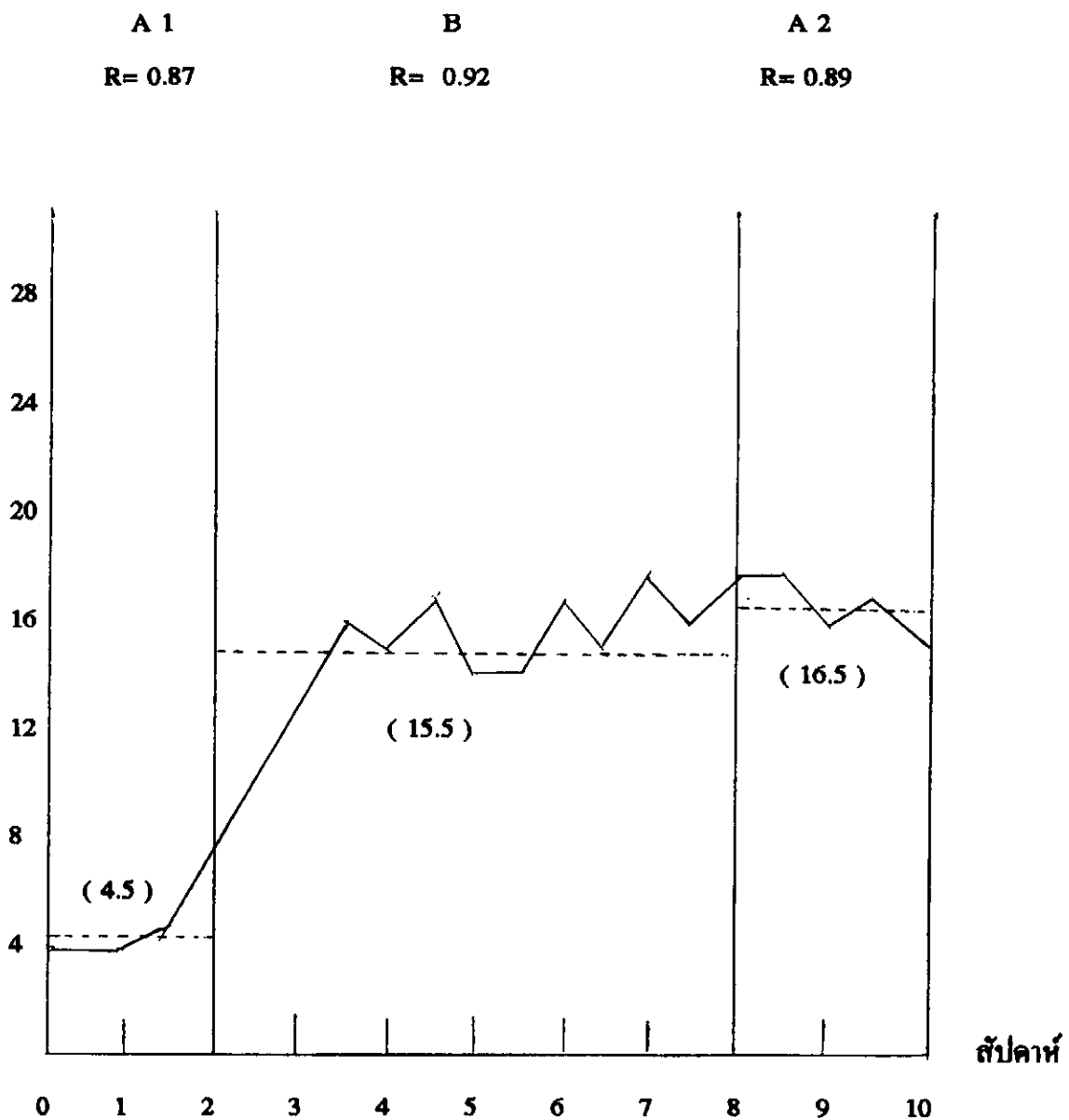
ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

———— ความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 16 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกาฟึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทดลอง 3 ระยะ

ความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน

- ความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 - - - - - ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 17 แสดงความถี่ของพฤติกรรมการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทดลอง 3 ระยะ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายบุญเลิศ พูนสุขโข
เกิดวันที่ 19 มีนาคม 2500
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 160 หมู่ 3 ตำบลจี้วราย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
รหัสไปรษณีย์ 73120
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดสุวรรณาราม ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73120

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2514 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
โรงเรียนวัดจี้วราย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. 2517 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนจี้วรายบุญมีรังสฤษฎ์ อำเภอนครชัยศรี
จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. 2519 ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นต้น
วิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกประวัติศาสตร์)
วิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. 2524 ครุศาสตร์บัณฑิต (วิชาเอกสังคมศึกษา)
วิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. 2540 การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรุงเทพมหานคร